

Kongregacija
za ustanove posvečenega življenja
in družbe apostolskega življenja

•
ZNOVA ZAČETI
PRI KRISTUSU
•

Cerkveni dokumenti
100

**Kongregacija
za ustanove posvečenega življenja
in družbe apostolskega življenja**

**ZNOVA ZAČETI
PRI KRISTUSU**

NAVODILO

Družina
Ljubljana
2003

CERKVENI DOKUMENTI 100

Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja, ZNOVA ZAČETI PRI KRISTUSU. Naslov izvirnika: Congregazione per gli istituti di vita consacrata e le società di vita apostolica, RIPARTIRE DA CRISTO, Città del Vaticano 2002. Prevod: Miran Špelič in skupina bratov frančiškanov. Lektorica: Marija Bratina. Redakcija: Rafko Valenčič. Oprema: Lucijan Bratuš.

Zbirko CERKVENI DOKUMENTI izdaja Družina, d. o. o. Urednik: Rafko Valenčič. Uredništvo: Trubarjeva 80, 1000 Ljubljana. Uprava: Družina, d. o. o., Krekov trg 1, 1000 Ljubljana, SLO. Za založbo: dr. Janez Gril.

Tisk: Schwarz, Ljubljana, marec 2003

CIP - Kataloški zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

271

ZNOVA začeti pri Kristusu : navodilo / [pripravila] Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega delovanja ; [prevod Miran Špelič in skupina bratov frančiškanov]. - Ljubljana : Družina, 2003. - (Cerkveni dokumenti, ISSN 1318-1262 ; 100)

Prevod dela: Ripartire da Cristo

ISBN 961-222-446-3

I. Congregazione per gli istituti di vita consacrata e le società di vita apostolica. - I. Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega delovanja glej Congregazione per gli istituti di vita consacrata e le società di vita apostolica

123178752

UVODNA BESEDA

Od začetka 2. vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora leta 1962 do danes je izšlo kar 25 najrazličnejših cerkvenih dokumentov, ki govorijo o redovništvu ali ga vsaj posredno omenjajo.

Pred nami je novi dokument Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja **Znova začeti pri Kristusu**. Namenjen je Bogu posvečenim osebam – redovnikom in redovnicam. Preden ga predstavim, bi rad opozoril na dva prejšnja dokumenta, in sicer **Bratsko življenje v skupnosti (1994)** in **Posvečeno življenje – posinodalna apostolska spodbuda papeža Janeza Pavla II. (1996)**, ki ju ta dokument konkretizira.

Dokument je nastal na podlagi posebnih zasedanj škofovske sinode, ki so postopoma pripravljala sveto leto in obravnavala cerkveno in kulturno umestitev nagibov ter izzivov posvečenega življenja. Očetje so bili na plenarnem zasedanju kongregacije pozorni na smernice svetega očeta, ki posvečene vabi, da se v svojem okolju in kulturi osredotočijo zlasti na duhovnost. Njihova razmišljanja so zbrana na teh straneh.

V tretjem tisočletju naj bi redovniki in redovnice obnovili zavzetost svojega posvečenega življenja. Dokument **Znova začeti pri Kristusu** nas dejansko po »šolsko« nalogarja, kako naj danes živimo svoje Bogu posvečeno življenje. Pričujoče besedilo poleg **navodila**, ki je hkrati **uvod** v ta dokument, vsebuje v štiri dele razvrščeno gradivo.

Uvod nam odpira številne možnosti, da bi obnovljena zavzetost za posvečeno življenje v tretjem tisočletju zaživela še intenzivneje. Apostolsko pismo papeža Janeza Pavla II. **Ob začetku novega tisočletja (2001)** velja tudi

redovnikom; vabi nas, naj odrinemo na globoko. »Duh kliče posvečene osebe k nenehnemu spreobračanju, da bi dale novo moč preroški razsežnosti svoje poklicanosti.« Sveti oče je prepričan, da smo redovniki osebe, na katere se Cerkev lahko zanese, da bomo vztrajali v svetosti, v navdušenem služenju, da bomo prebujali in podpirali težnjo vsakega kristjana k popolnosti. Ob dokumentu **Znova začeti pri Kristusu** bomo razmišljali o smislu in vrednosti posvečenega življenja. Težave in vprašanja, ki jih imamo danes osebe posvečenega življenja, lahko vodijo tudi v novi čas milosti. Prepričan sem, da nas besede vrhovnega pastirja Cerkve prijetno nagovarjajo in da jim bomo vedno znova prisluhnili.

V prvem delu dokumenta **Znova začeti pri Kristusu** je jasno izpostavljena misel, da je navzočnost Kristusove ljubezni sredi človeštva prav posebej osredinjena v posvečenem življenju. Cerkvena skupnost se v tem delu zahvaljuje posvečenim osebam vseh vrst, posebej tistim, ki resnično živijo po besedah svetega evangelija. To nas lahko spodbuja, da bomo z zavestjo, da nas Cerkev potrebuje, še bolj dejavni. Redovniki smo namreč poslani v svet, da bi vzpostavili božje kraljestvo na zemlji ter za odrešenje bratov in sester vsega sveta.

Drugi del je namenjen razmišljanju o pogumnem soočanju s preizkušnjami in izzivi. Tako kot drugi ljudje (laiki) tudi posvečeno življenje zaznava težave. Dokument razlaga, na koga se moramo nasloniti, da bi v težavah in preizkušnjah izšli kot zmagovalci. Zopet moramo najti smisel in vrednost posvečenega življenja. Ovrednotiti moramo mnoge pomembne naloge v skupnostih in premisliti, kako živimo evangeljske svete.

V tem delu dokumenta teče beseda o predstojniški službi, o nenehni formaciji, animaciji poklicev, o vzgojnih poteh in nekaterih posebnih izzivih.

Tretji del je za naše redovno življenje vsebinsko najpomembnejši. V njem je nakazana glavna tema dokumenta: **znova začeti pri Kristusu**. Govori o duhovnem življenju. Med elementi duhovnega življenja je na prvem mestu omenjena božja beseda, sledijo molitev, kontemplacija in evharistija kot privilegiran kraj srečanja z Gospodom. Bralec spozna, kaj je občestvena duhovnost in kakšna je občestvenost med starimi in novimi karizmami. Dokument na izviran način spregovori tudi o občestvu redovnikov z laiki; ugotavlja, da so mnogi laiki ob tem srečanju nemalekkrat zaprosili za soudeležnost pri karizmatičnih idealih ustanov. Močno je poudarjena tudi občestvenost s pastirji, na prvem mestu s papežem, središčem cerkvene ednosti, in z njegovim učiteljstvom. Nič manj ni poudarjena potreba po občestvu s škofi in škofijskimi duhovniki.

V četrtem delu nas dokument nagovarja in poučuje, kako prepoznati Kristusa in mu služiti. Najprej v iznajdljivi ljubezni. Med prvimi nalogami je želja, da je treba Kristusa spet navdušeno oznanjati vsem ljudem. Redovniki naj bi z veseljem služili bližnjim z lastnim zgledom. Posvečeni in posvečene imamo poseben dar Duha, da lahko vztrajno poslušamo Besedo, ki nam močno pomaga v razsodnosti in pri praktičnem delu ter naši učinkovitosti.

Redovniki moramo biti odprti za »velike« dialoge. Gre za to, da delujemo tudi zunaj okvirov Cerkve, na necerkvenem področju. Naš pogled naj bo usmerjen naprej in kvišku. Pričujoče delo ob koncu ugotavlja, da med posvečenimi najdemo veliko znanilcev nove zarje – gorečih mladih sester in bratov. Resnično potrebujemo veliko takih, saj jasno in veselo pričujejo o »posebnem sprejemanju Kristusove skrivnosti« ter posebni duhovnosti ustanove, ki ji pripadajo.

Ob koncu se ozrimo na Marijo, ki je z gorečim duhom služila Gospodu. O njej zanesljivo vemo, da je bila vesela v upanju, močna v stiski, vztrajna v molitvi in skrbna v

službi bližnjemu. V njej odsevajo in se tudi danes obnavljajo vsi vidiki evangelija in vse karizme posvečenega življenja. Zagotovo nas podpira, da bi bili tudi mi čudovite priče ljubezni, ali kot pravi sv. Pavel: »Živite vredno klica, s katerim ste bili poklicani« (Ef 4,1).

Ob branju in premišljevanju tega dokumenta želim vsem: Mir in dobro!

*p. Slavko Stermšek, OFM Conv.
predsednik
Konference redovnih predstojnikov Slovenije*

Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja

ZNOVA ZAČETI PRI KRISTUSU

OBNOVLJENA ZAVZETOST POSVEČENEGA
ŽIVLJENJA V TRETJEM TISOČLETJU

NAVODILO

UVOD

Zreti sijaj Kristusovega obličja

1. Ko posvečene osebe zrejo križano in slavno Kristusovo obličje,¹ v začetku tretjega tisočletja z veseljem sprejemajo žgoče vabilo svetega očeta Janeza Pavla II., naj *odrinejo na globoko*: »Duc in altum!« (Lk 5, 4). Te besede, ki odmevajo po vsej Cerkvi, so zbudile novo veliko upanje, poživile hrepenenje po bolj poglobljenem evangeljskem življenju, na stežaj odprle obzorja dialoga in poslanstva.

Jesusovo vabilo, naj *odrinemo na globoko*, je morda danes bolj kot kdaj odgovor na dramo človeštva, ki je žrtev sovraštva in smrti. Sveti Duh vselej deluje v zgodovini in lahko iz človeških dram potegne nekakšno razpoznavanje

¹ Prim. Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda Posvečeno življenje, Cerkevni dokumenti 65, Ljubljana 1996, 14.

dogodkov, ki se odpira skrivnosti usmiljenja in miru med ljudmi, v mnogih zbuja nostalgijo po drugačnem svetu, ki je že navzoč med nami. To zagotavlja Janez Pavel II., ko spodbuja, naj bomo »jutranja straža«, ki polna upanja bedi v pričakovanju zarje.²

Gotovo so dramatični svetovni dogodki zadnjih let zastavili ljudstvom nova in zapletena vprašanja, ki so se pridružila k že obstoječim, porojenim v zvezi z usmerjenostjo globalne družbe, tako dvoumne v svoji resničnosti. V njej »se nista globalizirala samo tehnika in gospodarstvo, ampak tudi negotovost in strah, kriminal in nasilje, krivice in vojne.«³

V teh okoliščinah *Duh kliče posvečene osebe k nenehnemu spreobračanju*, da bi dale novo moč preroški razsežnosti svoje poklicanosti. Ker so namreč »poklicane, da svoje življenje postavijo v službo božjega kraljestva, ko pustijo vse in tesno posnemajo način življenja Jezusa Kristusa, za vse božje ljudstvo sprejemajo vlogo, ki je na izvrsten način vzgojiteljska.«⁴

Sveti oče je kot glasnik tega pričakovanja takole nagoovoril člane zadnjega plenarnega zasedanja naše kongregacije: »Cerkev računa na neprestano predanost te izbrane vrste svojih sinov in hčera, na njihovo hrepenenje po svetosti in na njihovo navdušenje pri služenju, da bi prebujali in podpirali teženje vsakega kristjana v smeri k popolnosti in bi okrepili solidarno sprejemanje bližnjega, zlasti najbolj potrebnega. Na ta način se bo izpričala oživljajoča navzočnost Kristusove ljubezni med ljudmi.«⁵

² Janez Pavel II., Apostolsko pismo Ob začetku novega tisočletja, Cerkevni dokumenti 91, Ljubljana 2001, 9.

³ Janez Pavel II., Govor italijanski karitas (24. 11. 2001), v: L' Osservatore Romano, 25. novembra 2001.

⁴ Janez Pavel II., Poslanica plenarni seji Kongregaciji za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja (21. 9. 2001), v: L' Osservatore Romano, 28. septembra 2001.

⁵ Prav tam.

Hoditi po Kristusovih stopinjah

2. Toda kako naj v ogledalu zgodovine in današnjika razberemo sledi in znamenja Duha ter *semena Besede*, ki so navzoča tako danes kot vselej v človeškem življenju in kulturi?⁶ Kako naj razlagamo znamenja časov v okoliščinah, kakršne so naše sedaj, kjer je vse polno senčnih in skrivnostnih območij? Potrebno je, da postane Gospod sam – kakor je bilo to z učencema na poti v Emavs – naš sopotnik in nam da svojega Duha. Samo on, navzoč med nami, nam lahko da v polnosti spoznati svojo besedo in nam jo pomaga udejanjiti, lahko razsvetli našega duha in ogreje naša srca.

»Glejte, jaz sem z vami vse dni, do konca sveta« (Mt 28, 20). Vstali Gospod je vedno zvest tej svoji obljubi. Vseh 2000 let zgodovine Cerkve je bil po svojem Duhu navzoč v njej, tako da ji je razsvetljeval pot, jo preplavljal z milostjo, ji vlival moči za vedno silnejše življenje po njegovi besedi in izpolnjevanje odrešenskega poslanstva kot zakramenta edinosti ljudi z Bogom in med seboj.⁷

Posvečeno življenje je v nenehnem dogajanju in krepitvi vedno novih oblik že samo po sebi zgovoren izraz te njegove navzočnosti, skoraj nekakšen zvitek evangelija, razvit v stoletjih. Videti je pravzaprav kot »podaljšek neke posebne navzočnosti vstalega Gospoda v zgodovini.«⁸ Iz te gotovosti morajo posvečene osebe zajemati *obnovljen zagon* in iz tega črpati navdihujočo moč za svoje popotovanje.⁹

Današnja družba pričakuje in hoče videti v njih oprijemljiv odsev Jezusovega delovanja, njegove ljubezni do vsakega človeka brez razločevanja ali kakovostnih pridevkov. Izkusiti hoče, da je mogoče reči z apostolom Pavlom: »Kolikor pa zdaj živim v telesu, živim v veri v Božjega Sina, ki me je vzljubil in daroval zame sam sebe« (Gal 2, 20).

⁶ Prim. Odlok o misijonski dejavnosti Cerkve (M), 11.

⁷ Prim. Dogmatična konstitucija o Cerkvi (C), 1.

⁸ Posvečeno življenje, 19.

⁹ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 29.

Pet let od apostolske spodbude »Posvečeno življenje«

3. Za pomoč pri razločevanju, kako narediti vedno bolj gotovo to svojsko poklicanost, in za podporo pogumnih odločitev pri današnjem evangeljskem pričevanju je Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja obhajala plenarno zasedanje od 25. do 28. septembra 2001.

Škofovska sinoda se je lotila obravnavanja »posebnosti, ki zadevajo življenjske stanove, ki jih je Gospod Jezus hotel za svojo Cerkev.«¹⁰ Po sinodah, posvečenih laikom in duhovnikom, je leta 1994 njeno 9. redno zasedanje preučilo *Posvečeno življenje in njegovo poslanstvo v Cerkvi in svetu*. Sveti oče Janez Pavel II. je zbral razmišljanja in upe sinodalnega zasedanja in obogatil vso Cerkev s posinodalno apostolsko spodbudo *Posvečeno življenje*.

Pet let po objavi tega temeljnega dokumenta cerkvenega učiteljstva se je naš zbor na plenarnem zasedanju spraševal o njegovi učinkovitosti, kako je bil sprejet in udejanjen v skupnostih, ustanovah in krajevnih Cerkvah.

Apostolska spodbuda *Posvečeno življenje* je zmogla jasno in poglobljeno izraziti *kristološko in cerkvenostno razsežnost posvečenega življenja v trinitarični perspektivi*, ki z novo lučjo osvetljuje teologijo hoje za Kristusom in posvetitve, bratskega življenja v skupnosti in poslanstva; prispevala je k oblikovanju nove miselnosti glede poslanstva med božjim ljudstvom; pomagala je samim posvečenim osebam, da so se bolj zavedle milosti lastne poklicanosti.

Nujno je, da ta programski dokument še naprej poglobljamo in udejanjamo. Ostaja najpomembnejša in nujna izhodiščna točka za usmerjanje po poti zvestobe in preno ve v ustanovah posvečenega življenja in družbah apostolskega življenja. Obenem pa ostaja odprt za prebujanje korisnih pobud *za nove oblike posvečenega življenja in evangeljskega življenja*.

¹⁰ Posvečeno življenje, 4.

Znova začeti v upanju

4. Veliki jubilej 2000 je globoko zaznamoval življenje Cerkve, vse posvečeno življenje je bilo močno pritegnjeno vanj na vseh koncih sveta. 2. februarja 2000 so po vseh krajevnih Cerkvah po primerni pripravi obhajali jubilej posvečenega življenja.

Da bi skupaj prestopili prag novega tisočletja, je ob koncu svetega leta je sveti oče hotel zbrati dediščino jubilejnih slavij v apostolskem pismu *Ob začetku novega tisočletja*. Izredno je, vendar ne nepredvidljivo, da se v tem besedilu nadaljuje kar nekaj temeljnih tem, ki so bile na neki način nakazane v spodbudi *Posvečeno življenje*: Kristus, središče življenja slehernega kristjana,¹¹ pastorala in pedagogika svetosti, njen zahtevni značaj, njeno *visoko merilo* v običajnem krščanskem življenju,¹² razširjena zahteva po duhovnosti in molitvi, ki se udejanja zlasti v kontemplaciji in poslušanju božje besede,¹³ nenadomestljivi pomen zakramentalnega življenja,¹⁴ občestvena duhovnost¹⁵ in pričevanje ljubezni, ki se izraža v *novi domiselnosti ljubezni* do trpečih, do ranjenega sveta, usuznjenega sovraštvu, v ekumenskem in medverskem dialogu.¹⁶

Očetje so na plenarnem zasedanju kongregacije izhajali iz že sprejetih prvin apostolske spodbude; izkustvo jubileja pa jih je soočilo s potrebo po obnovljeni vnemi za svetost. Zato so poudarili vprašanja in pričakovanja, ki jih na raznih koncih sveta zaznavajo posvečene osebe, in iz njih potegnili najbolj pomenljive vidike. Njihov namen ni bil dati še en doktrinalen dokument, pač pa bolj pomagati posvečenemu življenju, da vstopi v velike pa-

¹¹ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 29.

¹² Prim. prav tam, 30–31.

¹³ Prim. prav tam, 32–34, 35–39.

¹⁴ Prim. prav tam, 35–37.

¹⁵ Prim. prav tam, 43–44.

¹⁶ Prim. prav tam, 49, 57.

storalne smernice svetega očeta, izhajajoče iz njegove avtoritete in njegovega karizmatičnega služenja edinosti in vesoljnemu poslanstvu Cerkve. Na ta njegov dar je treba odgovoriti z lastnim darom in ga udejanjiti z zvestobo v hoji za Kristusom po evangeljskih svetih in z močjo ljubezni, ki jo vsak dan živimo v bratskem občestvu in v velikodušni apostolski duhovnosti.

Posebna zasedanja škofovske sinode s celinskim značajem, ki so postopoma pripravljala sveto leto, so obravnavala tudi cerkveno in kulturno umestitev nagibov in izzivov posvečenega življenja. Očetje na plenarnem zasedanju kongregacije niso imeli namena ponovno se lotiti analize stanja. Ozirajoč se na današnjik posvečenega življenja in pozorni na smernice svetega očeta le preprosto vabijo posvečene, *da se v svojem okolju in kulturi osredotočijo zlasti na duhovnost*. Njihova razmišljanja, zbrana na teh straneh, so razčlenjena v štiri dele. Po priznanju bogatega izkustva, ki ga posvečeno življenje trenutno doživlja v Cerkvi, so želeli izraziti hvaležnost in polno občudovanje *za to, kar je in kar stori (I. del)*. Niso si prikrivali težav, preizkušenj in izzivov, ki so jim dandanes izpostavljeni posvečeni in posvečene, vendar pa so jih razumeli kot *ново priložnost* za novo globlje odkritje smisla in kakovosti posvečenega življenja *(II. del)*. Najpomembnejši poziv pa spodbuja k *obnovljeni vnemi v duhovnem življenju*, ko se znova začne pri Kristusu v evangeljski hoji za njim in se na poseben način živi *duhovnost občestva (III. del)*. Slednjič so hoteli *spremljati posvečene osebe na cestah sveta*, koder se je napotil Kristus in je navzoč tudi danes, kjer ga Cerkve oznanja kot *Odrešenika sveta*, koder trinitarično utripanje ljubezni razprostrta občestvo v obnovljeno poslanstvo *(IV. del)*.

Prvi del

POSVEČENO ŽIVLJENJE – NAVZOČNOST KRISTUSOVE LJUBEZNI SREDI ČLOVEŠTVA

5. Ko upiramo pogled na navzočnost in na različne naloge, ki jih posvečeni in posvečene prinašajo na vsa področja cerkvenega in družbenega življenja, jim očetje ple-narnega zbora želimo izraziti iskreno spoštovanje, hvaležnost in solidarnost. To je tisto čutenje s celotno Cerkvijo, ki ga papež, ko se obrača na Očeta, ki je izvir vsega dobrega, izraža takole: »Zahvaljujemo se ti za dar posvečene-ga življenja, ki te v veri išče in s svojim univerzalnim poslanstvom vse vabi k tebi.«¹⁷ Tako preoblikovano življe-nje je deležno življenja Svete Trojice in izpoveduje odre-šenjsko ljubezen.¹⁸

Cerkvena skupnost je resnično dolžna zahvalo posveče-nim osebam: menihom in nunam, kontemplativcem in kontemplativkam, redovnikom in redovnicam, ki se po-svečajo apostolatu, članom svetnih ustanov in družb apo-stolskega življenja, puščavnikom in posvečenim devicam. Njihovo življenje izpričuje ljubezen do Kristusa, ko hodijo za njim, kot jim predlaga evangelij, in z notranjim veseljem prevzamejo isto obliko življenja, kot ga je On izbral zase.¹⁹ Čeprav ta hvalevredna zvestoba ne išče druge potrditve razen tiste, ki jo daje Gospod, »sestavlja *živ spomin na to,*

¹⁷ Posvečeno življenje, 111.

¹⁸ Prim. prav tam, 16.

¹⁹ Prim. C 44.

*kako je živel in deloval Jezus kot učlovečena Beseda pred Očetom in pred brati.*²⁰

Hoja skozi čas

6. Prav v preprosti vsakdanjosti raste posvečeno življenje v vedno večji zrelosti in postaja oznanilo drugačnega načina življenja, kot ga ponujata svet in prevladujoča kultura. Z življenjskim slogom in iskanjem Absolutnega, predlaga skorajda nekakšno duhovno terapijo proti slabostim današnjega časa. Zato predstavlja v srcu Cerkve blagoslov in razlog upanja za človeško življenje in prav tako za življenje Cerkve.²¹

Poleg dejavne prisotnosti novih generacij posvečenih oseb, ki Kristusa napravljajo v svetu živega in sijočega v karizmah Cerkve, je prav posebej pomenljiva skrita in rodovitna prisotnost posvečenih, ki poznajo ostarelost, osamljenost, bolezen in trpljenje. V že dokončanem služenju in v modrosti, ki jo lahko delijo z drugimi, dodajajo lasten in dragocen prispevek, ko se z svojim darovanjem združujejo s Kristusom, trpečim in poveličanim, v korist njegovega Telesa, ki je Cerkev (prim. Kol 1, 24).

7. Posvečeno življenje je v teh letih nadaljevalo pot poglobitve, očiščevanja, skupnosti in poslanstva. V dinamiki med skupnostmi so se poživili osebni odnosi in se je ob enem okrepila medkulturna izmenjava, priznana kot koristna in spodbudna za lastne ustanove. Hvalevredno je prizadevanje pri odkrivanju, kako opravljati predstojniško službo in obljubo pokorščine bolj v duhu evangelija, ki potrjuje, razsvetljuje, sklicuje, združuje in spravlja. V poslušnosti papeževim navodilom raste občutljivost za zahteve pastirjev in se razvija vzgojno in apostolsko sodelovanje med ustanovami.

²⁰ Posvečeno življenje, 22.

²¹ Prim. Posvečeno življenje, 87.

Odnosi s celotno krščansko skupnostjo se kažejo vedno bolj kot *izmenjava dobrin* v vzajemnosti in dopolnjevanju cerkvenih poklicev.²² Kajti prav v krajevnih Cerkvah se lahko vzpostavijo tiste oprijemljive programske poteze, ki omogočijo Kristusovemu oznanilu, da doseže vse ljudi, da oblikuje skupnosti, da ima globok vpliv prek pričevanja evangeljskih vrednot v družbi in kulturi.²³

Od preprostih formalnih odnosov se rado preide k bratstvu, ki se doživlja v vzajemni karizmatični obogatitvi. Gre za prizadevanje, ki lahko koristi vsemu božjemu ljudstvu, kajti duhovnost skupnosti daje institucionalni zunanjo dušo, in to s čutom zaupanja in odprtosti, ki popolnoma ustreza dostojanstvu in odgovornosti vsakega krščanega.²⁴

Za svetost vsega božjega ljudstva

8. Klic, ki nas vabi, da bi sledili Kristusu s posebnim posvečenjem, je dar Trojice za vse ljudstvo izvoljenih. Posvečeni vidijo v krstu skupen zakramentalni izvor in si z verniki delijo poklic k svetosti in apostolatu. Da bi bili znamenja te vesoljne poklicanosti, razodevajo posebno poslanstvo posvečenega življenja.²⁵

Posvečene osebe so za dobro Cerkve sprejele klic k »novi in posebni posvetitvi«,²⁶ ki jih zavezuje, da z zavzeto ljubeznijo živijo, kot so živeli Kristus, Devica Marija in apostoli.²⁷ V sodobnem svetu postaja vedno bolj nujno preroško pričevanje, ki je osredotočeno predvsem *»na potrjevanje prvenstva Boga in prihodnjih dobrin*, kakor se kaže iz hoje

²² Prim. C 13; Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda o krščanskih laikih, Cerkevni dokumenti 41, Ljubljana 1989, 20; Posvečeno življenje, 31.

²³ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 29.

²⁴ Prim. prav tam, 45.

²⁵ Posvečeno življenje, 32.

²⁶ Prav tam, 31.

²⁷ Prim. prav tam, 28, 94.

za Kristusom in posnemanja čistega, ubogega in poslušnega Kristusa, ki je ves predan Očetovi slavi in ljubezni do bratov in sester.«²⁸

Od posvečenih oseb se širi na vso Cerkev prepričljivo povabilo k razmišljanju o prvenstvu milosti in k odgovoru nanjo iz velikodušne duhovne zavzetosti.²⁹ Kljub obsežni sekularizaciji verniki vedno bolj čutijo zahtevo po duhovnosti, ki se v veliki meri izraža prav v obnovljeni potrebi po molitvi.³⁰ Dogodki iz življenja se nam celo v svoji vsakdanjosti zastavljajo kot vprašanja, ki jih je treba brati v smislu spreobrnjenja. Požrtvovalnost posvečenih v službi evangeljske kakovosti življenja prispeva k temu, da ostaja duhovna praksa med kristjani živa na različne načine. Redovne skupnosti skušajo biti vedno bolj kraji poslušanja in izmenjave božje besede, obhajanja bogoslužja, učenja molitve, spremljanja in duhovnega vodenja. Tako se pomoč drugim skoraj nehote obrača v obojestransko korist.³¹

Poslani za kraljestvo

9. Tisti, ki jih Bog kliče, naj hodijo za njim, so posvečeni in poslani v svet, da bi v posnemanju Jezusa oznanjali njegovo poslanstvo. Ali bolje, posvečeno življenje samo postane po delovanju Svetega Duha poslanstvo. Bolj ko se posvečeni pustijo priličiti Kristusu, bolj ga napravijo v zgodovini prisotnega in delujočega za odrešenje človeštva.³² Odprti za potrebe sveta, kakor jih vidi Bog, zrejo v prihodnost, osvetljeno z vstajenjem, pripravljeni slediti Kristusovemu zgledu, ki je prišel med nas, da bi nam dal življenje in ga dal v obilju (prim. Jn 10, 10).

²⁸ Posvečeno življenje, 85.

²⁹ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 38.

³⁰ Prim. prav tam, 33.

³¹ Prim. Posvečeno življenje, 103.

³² Prim. prav tam, 72.

Gorečnost za vzpostavitev božjega kraljestva in za odrešenje bratov se tako kaže kot najboljši preizkus pristno živete podaritve posvečenih oseb. Prav zato se vsak njihov poskus prenove vidi kot nov zagon evangelizacijskega poslanstva.³³ Učijo se izbirati s pomočjo permanentne formacije, ki jo zaznamujejo močna duhovna izkustva, ki vodijo k pogumnim odločitvam.

V diskusiji med očeti na plenarnem zasedanju kongregacije kot tudi v predloženih poročilih je zbudila občudovanje raznolika misijonarska dejavnost posvečenih. Na poseben način se zavedamo dragocenosti apostolskega dela, opravljenega z velikodušnostjo in posebnim bogastvom, ki je prirojeno »ženskemu geniju« posvečenih žena. Prav to zasluži največje priznanje od vseh, od pastirjev in vernikov. Začeto pot pa je treba poglobiti in razširiti. »Zato pa je potrebno storiti nekaj konkretnih korakov, začeni s tem, da se ženskam da *možnost za sodelovanje* na različnih področjih in na vseh ravneh, tudi pri oblikovanju odločitev.«³⁴

Zahvala gre predvsem *tistim v prvih vrstah*. Razpoložljivost za misijonsko poslanstvo se je uveljavila s pogumnimi koraki naproti ljudstvu, ki pričakujejo prvo oznako evangelija. Morda še nikoli ni bilo slišati o toliko novih ustanovah, kot v teh letih, in to prav sredi težav zaradi številčnega upadanja, ki zaskrbljuje nekatere ustanove. Ko med znamenji zgodovine iščemo odgovor na pričakovanje človeštva, vidimo, da sta evangeljska drznost in izvirnost pripeljali posvečene v težke položaje, tudi do tveganja in dejanskega žrtvovanja življenja.³⁵

Številne posvečene osebe z obnovljeno zavzetostjo opravljajo dela evangeljskega usmiljenja, srečujejo bolne, potrebne zdravljenja, reveže vseh vrst, prizadete od stare in

³³ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 2.

³⁴ Posvečeno življenje, 58.

³⁵ Prim. Pavel VI., Apostolska spodbuda o evangelizaciji (OE), Ljubljana 1976; Ob začetku novega tisočletja, 7.

nove revščine. Tudi druge službe, kot na primer vzgoja, so deležne njihovega nepogrešljivega prispevka, ki omogoča rast v veri prek kateheze ali pa opravlja pravi intelektualni apostolat. Prav tako ne izostanejo, ko je treba z žrtvijo in vedno bolj obsežnim sodelovanjem podpreti glas Cerkve v sredstvih obveščanja, ki pospešujejo družbeno preobrazbo.³⁶ Zaradi močne in prepričljive opcije se je povečalo število redovnikov in redovnic, ki živijo med ljudmi, ki so izločeni iz družbe. Znotraj človeštva v gibanju, ko je toliko ljudstev prisiljenih k izselitvi, grede ti evangelijski možje in žene do *zadnjih meja* iz ljubezni do Kristusa, tako da z zadnjimi postanejo bližnji.

Pomenljiv je tudi izvrsten duhovni prispevek, ki ga ponujajo klavzurne redovnice. To je »duša in kvas apostolskih pobud, ko prepuščajo dejavno soudeležnost tistim, ki jim to pripada po poklicanosti«. ³⁷ »Tako postane njihovo življenje skrivnosten vir apostolske rodovitnosti in blagoslova za krščansko skupnost in za ves svet.«³⁸

Na koncu se je potrebno spomniti, da se je v teh zadnjih letih opazno obogatil *martirologij pričevalcev vere in ljubezni v posvečenem življenju*. Težavne okoliščine so od prenekaterega izmed njih zahtevale skrajno preizkušnjo ljubezni in pristne zvestobe kraljestvu. Posvečeni Kristusu in v službi njegovega kraljestva so pričevali za zvestobo v pognemanju vse do križa. Drugačne so okoliščine, različne situacije, isti pa je razlog za mučeništvo: zvestoba Gospodu in njegovemu evangeliju, »kajti ni muka tisto, kar napravi mučenca, temveč njen vzrok.«³⁹

³⁶ Prim. Posvečeno življenje, 99.

³⁷ Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja, Verbi sponsa. Istruzione sulla vita contemplativa e la clausura delle monache, Citta del Vaticano 1999, 7.

³⁸ Prav tam; prim. Odlok o sodobni obnovi redovniškega življenja (R), 7; prim. Posvečeno življenje, 8, 59.

³⁹ Sv. Avguštin, Sermo 331, 2: PL 38, 1460.

Učljivi Duhu

10. To je čas, v katerega vdira Duh in odpira nove možnosti. Karizmatična razsežnost različnih oblik posvečenega življenja, ki je sicer vedno v odprtem dogajanju in nikoli dovršena, pripravlja ob stekanju moči z Duhom Tolažnikom v Cerkvi prihod Njega, ki mora priti, Njega, ki je prihodnost za človeštvo, ki se je napotilo k Njemu. Kot je sveta Marija, prva posvečena, v moči Svetega Duha in po popolnem darovanju same sebe rodila Kristusa, da je odrešil človeštvo z ljubečo daritvijo, tako so tudi posvečene osebe v vztrajni odprtosti ustvarjajočemu Duhu in ob ohranjanju ponižne učljivosti poklicane, da danes stavijo na ljubezen, »tako da zavzeto opravljajo nalogo dejavne in konkretne ljubezni do vsakega človeškega bitja.⁴⁰ Med Svetim Duhom in posvečenim življenjem obstaja posebna življenjska in vzajemna vez, zato morajo posvečene osebe vztrajati v učljivosti Svetemu Duhu, Stvarniku. On deluje po volji Očeta v hvalo milosti, ki je bila dana v ljubljenem Sinu. In isti Duh izžareva sijaj skrivnosti na vsa področja tistega življenja, ki se uporablja za božje kraljestvo in v blagor množic, ki so tega ne le silno potrebne, ampak so tudi zapuščene. Tudi prihodnost posvečenega življenja je zaupana živahni moči Duha, tvorca in delivca cerkvenih karizem, ki jih daje, da bi dosegli polnost spoznanja in udejanjanja evangelija Jezusa Kristusa.

⁴⁰ Ob začetku novega tisočletja, 49.

Drugi del

POGUMNO SOOČANJE S PREIZKUŠNjami IN IZZIVI

11. Ko realistično pogledamo na stanje Cerkve in sveta, moramo zaznati *težave, ki jih preživlja posvečeno življenje*. Vsi se zavedamo preizkušenj in očiščevanja, ki mu je danes izpostavljeno. Veliki zaklad božjega daru se hrani v krhkih glinastih posodah (prim. 2 Kor 4, 7) in skrivnost zla preži tudi na tiste, ki Bogu posvečajo vse svoje življenje. Če smo sedaj posebej pozorni na trpljenje in izzive, ki danes otežujejo posvečeno življenje, tega ne delamo zato, da bi ga kritično sodili ali obsodili, ampak da bi še enkrat pokazati vso solidarnost in ljubečo bližino tistemu, ki želi deliti ne samo veselje, ampak tudi bolečino. Na nekatere posamezne težave se bomo skušali ozreti s pogledom nekoga, ki ve, da zgodovino Cerkve vodi Bog in da njim, ki ljubijo Boga, vse pripomore k dobremu (prim. Rim 8, 28). S tem pogledom vere je lahko tudi slabo priložnost za nov začetek, če se v njem prepozna obličje Kristusa, križanega in zapuščenega, ki je postal solidaren z našimi omejitvami tako daleč, da je »na svojem telesu ponesel naše grehe na les« (1 Pt 2, 24).⁴¹ Božja milost se pravzaprav v polnosti razodeva v slabotnosti (prim. 2 Kor 12, 9).

⁴¹ Prim. prav tam, 25–26.

Zopet najti smisel in vrednost posvečenega življenja

12. Težave, s katerimi se danes spopadajo posvečene osebe, prevzemajo številne obraze, še posebej če upoštevamo različna kulturna okolja, v katerih živijo.

Zmanjševanje števila članov v mnogih ustanovah in njihovo staranje, posebej v nekaterih delih sveta, nam postavlja vprašanje, ali je posvečeno življenje še vedno vidno pričevanje, sposobno pritegniti mlade. Če bo, kakor ponekod trdijo, tretje tisočletje čas laikov, cerkvenih združenj in gibanj, se lahko vprašamo: kakšno mesto bodo imele tradicionalne oblike posvečenega življenja? Le-to ima, kakor nas spominja Janez Pavel II., bogato zgodovino, ki jo mora graditi skupaj z vsemi vernimi.⁴²

Zato ne smemo spregledati, da posvečeno življenje včasih ni deležno primernega spoštovanja, ko gre za naravnost očitno nezaupanje do njega. Pred naraščajočo versko krizo, ki napada velik del naše družbe, so še posebej danes posvečene osebe prisiljene iskati nove oblike navzočnosti in si zastavljati nemalo vprašanj o smislu lastne identitete in o svoji prihodnosti.

Poleg življenjskega zagona, ki je sposoben pričevanja in darovanja vse do mučeništva, posvečeno življenje pozna tudi past mlačnosti v duhovnem življenju, naraščajočega pomeščanja in porabniške miselnosti. Zaradi zapletenega vodenja del, ki ga sicer zahtevajo nove družbene potrebe in državni normativi, skupaj s skušnjavo učinkovitosti in aktivizma, se zlahka zamegli evangeljska izvirnost in oslabi duhovna motivacija. Prevladovanje osebnih načrtov nad skupnostnimi lahko globoko rani bratsko skupnost.

To so resnične težave, ki pa jih ne smemo posploševati. Posvečene osebe niso edine, ki doživljajo napetost med sekularizmom in pristnim življenjem iz vere, med krhkostjo lastne človeškosti in močjo milosti; v tem živijo vsi člani Cerkve.

⁴² Prim. Posvečeno življenje, 110.

13. Težave in vprašanja, ki jih danes doživlja posvečeno življenje, lahko vodijo v nov *kairós*, čas milosti. V njih se skriva pristen klic Svetega Duha po vnovičnem odkritju bogastva in zmožnosti tega načina življenja.

Dolžnost sobivanja z neko družbo, v kateri pogosto kraljuje kultura smrti, lahko postane izziv, da smo še v večji meri priče, prinašalci in služabniki življenja. Evangeljski sveti čistosti, uboštva in pokorščine, ki jih je Kristus živel v polnosti svoje človeškosti Božjega Sina, zaobjeti v njegovi ljubezni, se pokažejo kot pot za polno uresničenje osebe v nasprotju z razčlovečenjem, kot močan protistrup zoper onesnaženje duha, življenja, kulture; oznanjajo svobodo božjih otrok, veselje do življenja po evangeljskih blagih.

Nekateri imajo lahko občutek, kakor da v nekaterih cerkvenih krogih upada spoštovanje do posvečenega življenja; prav to pa je lahko povabilo k osvobajajočemu prečiščevanju. Posvečeno življenje ne išče hvale in človeškega občudovanja; poplačano je z veseljem, ker nadaljuje zavzeto delo v službi božjega kraljestva, da bi bili kal življenja, ki raste na skrivnem in ne pričakuje druge nagrade kot tiste, ki jo bo dal Oče ob koncu (prim. Mt 6, 6). Svojo identiteto najde v Gospodovem klicu, ko mu sledi, ga ljubi in mu brezpogojno služi; to služenje pa lahko napolni življenje in mu da polnost in smisel.

Če v nekaterih krajih posvečene osebe zaradi številčnega krčenja postanejo *majhna čreda*, lahko razumemo to dejstvo kot znamenje božje previdnosti, ki nas vabi, da bi si pridobili nazaj bistveno nalogo biti kvas, znamenje in preroštvo. Kolikor več je testa za kvašenje, toliko kakovostnejši mora biti evangeljski kvas in toliko bolj prefinjeno pričevanje življenja in karizmatično služenje posvečenih oseb.

Naraščajoče ozaveščanje o vesoljni poklicanosti k svetosti vseh kristjanov⁴³ še zdaleč ne ustvarja miselnosti,

⁴³ Prim. C, 5. poglavje.

češ da je pripadnost stanu, ki je posebej primeren za doseganje evangeljske popolnosti, nepotrebna; nasprotno, to ozaveščenje lahko postane dodaten razlog za veselje posvečenih oseb; sedaj so bližje drugim članom božjega ljudstva, s katerimi delijo skupno pot pri hoji za Kristusom v pristnejši skupnosti, v tekmovanju in vzajemnosti, v medsebojni pomoči cerkvene skupnosti, brez večvrednosti ali podrejenosti. Obenem je tudi klic, da bi dojeli pomen zamejnja posvečenega življenja v soočanju s svetostjo vseh članov Cerkve.

Če je namreč res, da so vsi kristjani poklicani »k svetosti in k popolnosti lastnega stanu«,⁴⁴ pa imajo posvečene osebe, zahvaljujoč »novi in posebni posvečenosti«,⁴⁵ poslanstvo odsevat Kristusov način življenja prek pričevanja evangeljskih svetov in so s tem opora zvestobi vsega Kristusovega telesa. To ni težava, ampak prej spodbuda k izvirnosti in posebnemu prispevku karizem posvečenega življenja, ki so karizme vzajemnosti v skupnosti in obenem karizme poslanstva v prid svetosti Cerkve.

Skratka, ti izzivi so lahko močan poziv k poglobitvi lastnega doživetja posvečenega življenja, katerega pričevanje je danes bolj kot kdaj potrebno. Primerno se je spomniti, kako so sveti ustanovitelji in ustanoviteljice na izzive in težave svojega časa znali odgovoriti s pristno karizmatično ustvarjalnostjo.

Naloga predstojnikov in predstojnic

14. Pri odkrivanju smisla in kakovosti posvečenega življenja imajo temeljno nalogo predstojniki in predstojnice, ki jim je zaupana služba oblasti, to pa je zahtevna naloga, ki včasih naleti na odpor. Zahteva stalno navzočnost, sposobnost za animacijo in spodbujanje, obujanje razlogov za

⁴⁴ C 42.

⁴⁵ Posvečeno življenje, 31; prim. Ob začetku novega tisočletja, 46.

življenje po evangeljskih svetih, sposobnost pomagati zaupanim osebam k obnovljeni zvestobi klicu Duha. Noben predstojnik se ne more odpovedati svojemu poslanstvu animiranja, bratske pomoči, spodbujanja, poslušanja, dialoga. Samo tako se lahko celotna skupnost znajde združena v polnem bratstvu in v apostolskem ter zakramentalnem služenju. Še vedno ohranjajo veliko vrednost pojasnila, ki jih ponuja dokument naše kongregacije *Bratsko življenje v skupnosti*, ko govori o vidikih avtoritete, ki bi danes morali biti ovrednoteni, oživlja nalogo duhovne avtoritete, avtoritete, ki poraja edinost, avtoritete, ki zna sprejemati dokončne odločitve in jim zagotavlja izvedbo.⁴⁶

Od vsakega člana skupnosti se zahteva prepričana in osebna udeležba v življenju in poslanstvu lastne skupnosti. Tudi če avtoriteti naposled in glede na lastno pravo pripada pravica, da sprejema odločitve in izbira, pa vsakdanja pot bratskega življenja v skupnosti terja udeležbo, ki omogoča izvajanje dialoga in razločevanja. Vsakdo in vsa skupnost lahko tako sooči lastno življenje z božjim načrtom, ko skupaj izpolnjujejo njegovo voljo.⁴⁷ Soodgovornost in udeležba sta se uveljavili tudi v različnih modelih svetov na raznih ravneh, kjer mora vladati predvsem polna skupnost, tako da imajo vsi stalno pred seboj Gospoda, ki razsvetljuje in vodi. Sveti oče je brez obotavljanja spomnil na *starodavno modrost* meniškega izročila glede konkretnega pravnega izvajanja občestvene duhovnosti, ki spodbuja in zagotavlja dejavno udeležbo vseh.⁴⁸

V vsem tem je v pomoč resna trajna formacija, ki korenito preverja vprašanje formacije v samih ustanovah posvečenega življenja in skupnostih apostolskega življenja,

⁴⁶ Prim. Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolske skupnosti, Cerkevni dokumenti 57, *Bratsko življenje v skupnosti*, Ljubljana 1994, 50.

⁴⁷ Prim. *Posvečeno življenje*, 92.

⁴⁸ Prim. *Ob začetku novega tisočletja*, 45.

da bi se pristno prenovili: ta prenova je pravzaprav »odvisna zlasti od formacije njenih članov«. ⁴⁹

Trajna formacija

15. Čas, v katerem živimo, zahteva splošen razmislek o formaciji posvečenih oseb, ki ni več omejena na neko obdobje v življenju. Ne samo zato, da bi postali vedno bolj sposobni vključiti se v realnost, ki se spreminja v posebno divjem ritmu; bolj kot to že posvečeno življenje samo po svoji naravi terja stalno razpoložljivost v tistih, ki so poklicani vanj. Če je namreč posvečeno življenje samo v sebi »postopno privzetje Kristusovega čutenja«, ⁵⁰ je razvidno, da takšna pot ne more biti drugačna, kot da traja neprenehoma, da bi obsegla *uso* osebo, srce, razum in moči (prim. Mt 22, 37) in jo naredila podobno Sinu, ki se daruje Očetu za človeštvo. Tako zamišljena vzgoja ni več samo *pedagoško* obdobje priprave na zaobljube, ampak predstavlja *teološki* način zamisli posvečenega življenja samega, ki je samo na sebi nikoli zaključena formacija, »soudeležnost pri delovanju Očeta, ki po Svetem Duhu oblikuje v srcu (...) Sinovo čutenje«. ⁵¹

Pomembno bo torej, da bo vsaka posvečena oseba vzgojena za svobodo, da se bo učila vse življenje, v vsaki starosti in vsakem obdobju, v vsakem okolju in človeškem kontekstu, od vsakega človeka in od vsake kulture; da se bo dala poučiti vsakemu koščku resnice in lepote, ki ga bo našla v svoji okolici. Predvsem pa se bo morala naučiti vzgajati se po vsakdanjem življenju, po svoji skupnosti in po bratih in sestrah; po večnih stvareh, rednih in izrednih, po molitvi in apostolskem delu, v veselju in trpljenju, vse do trenutka smrti.

⁴⁹ Prim. Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja, *Potissimum institutioni*. Direttive sulla formazione negli istituti religiosi, Roma 1990, 1.

⁵⁰ Posvečeno življenje, 65.

⁵¹ Prav tam, 66.

Odločilna torej postaneta *odprtost do drugega in drugačnosti* in predvsem *odnos do časa*. Osebe v trajni formaciji naj zopet postanejo gospodarji časa. Naj si ga ne podrejajo, ampak naj ga sprejemajo kot dar in z modrostjo vstopajo vanj v različnih ritmih (dnevnem, tedenskem, mesečnem, letnem) svojega življenja. Iščejo naj soglasje med svojimi ritmi in med ritmom, ki ga je postavil nespremenljivi in večni Bog, ki zaznamuje *dneve, vekove in čas*. Na čisto poseben način naj se posvečena oseba nauči, da se bo pustila oblikovati *po liturgičnem letu*. V njegovi šoli naj v svojem čutenju postopno podoživlja skrivnosti življenja Božjega Sina, da bo vsak dan življenja *znova začela pri Kristusu*, pri velikonočni skrivnosti njegove smrti in njegovega vstajenja.

Animacija poklicev

16. Eden izmed prvih sadov trajne formacije je sposobnost, da poklic vsak dan živimo kot vedno nov dar, ki naj bi ga sprejeli s hvaležnim srcem. Dar, na katerega naj bi se odzvali z vedno večjo odgovornostjo, za katerega naj bi pričevali z večjim prepričanjem in s sposobnostjo to držo prenašati tudi na druge, da bi se tudi oni čutili od Boga poklicani prav v ta poklic ali pa na kake druge poti. Posvečeni je po svoji naravi tudi animator za poklice; kdor je poklican, mora dejansko postati tisti, ki kliče. Obstaja torej naravna vez med trajno formacijo in med animacijo poklicev.

Eden izmed nadaljnjih novih in najbolj zahtevnih izzivov, s katerimi se mora danes soočiti posvečeno življenje, je delo za poklice. Po eni strani globalizacija kulture in zapletenost družbenih odnosov otežujeta radikalne in trajne izbire načina življenja; po drugi strani svet doživlja naraščanje materialnega in moralnega trpljenja, ki spodkopava dostojanstvo človeka in z nemo prošnjo kliče po tistih, ki bi z vso močjo razglašali oznanilo miru in upanja, ki bi prinašali Kristusovo odrešenje. V naših mislih od-

mevajo Jezusove besede njegovim apostolom: »Žetev je obilna, delavcev pa malo. Prosíte torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev« (Mt 9, 37-38; Lk 10, 2).

Prva naloga pastore poklicev vedno ostaja molitev. Predvsem tam, kjer je vstopov v posvečeno življenje malo, je treba spodbujati prenovljeno vero v Boga, ki more iz kamnov obuditi Abrahamu otroke (prim. Mt 3,9) in jalova naročja narediti rodovitna, če ga prosimo z zaupanjem. Vsi verniki, posebno pa mladi, morajo biti vključeni v ta izraz vere v Boga, ki more edini klicati in pošiljati svoje delavce. Celotna krajevna Cerkev – škofje, duhovniki, laiki in posvečene osebe – je poklicana k sprejetju odgovornosti za poklice posebnega posvečenja.

Glavna pot pospeševanja poklicev za posvečeno življenje je tista, ki jo je začel sam Gospod, ko je rekel apostoloma Janezu in Andreju: »Pridita in bosta videla« (Jn 1, 39). To srečanje, ki mu je sledilo izkustvo skupnega življenja, zahteva od posvečenih oseb, da poglobljeno živijo svoje posvečenje, da bi postali vidno znamenje veselja, ki ga Bog daje tistemu, ki posluša njegov klic. Zaradi tega so potrebne skupnosti, ki sprejemajo mlade in so sposobne z njimi deliti svoj ideal življenja; ki se pustijo izzvati zahtevam po pristnosti in so pripravljene hoditi z mladimi.

Najboljše okolje za to oznanilo poklicanosti je krajevna Cerkev. V njej vse službe in karizme izražajo svojo vzajemnost⁵² in skupaj uresničujejo občestvo v edinem Kristusovem Duhu ter mnogoterost njegovih javljanj. Dejavnost navzočnost posvečenih oseb bo krščanskim skupnostim pomagala, da bodo postale *laboratoriji vere*,⁵³ kraji raziskovanja, razmišljanja in srečanja, občestva in apostolskega služenja, kjer bodo vsi čutili, da sodelujejo pri gradnji Kristusovega kraljestva med ljudmi. Tako se ustvarja značil-

⁵² Prim. Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda o krščanskih laikih, 55.

⁵³ Prim. Janez Pavel II., Homilija pri vigiliji na Tor Vergata (20. 8. 2000), v: *L' Osservatore Romano*, 21.-22. avgusta 2000, 3, 4.

no ozračje Cerkve kot božje družine, okolje, ki omogoča medsebojno spoznavanje, izmenjavo in *prenašanje* lastnih vrednot, ki so pri izviru vsake odločitve za podaritev vsega življenja za zadevo kraljestva.

17. Skrb za poklice je za prihodnost posvečenega življenja ključna naloga. Upadanje poklicev, posebno v zahodnem svetu, in njihova rast v Aziji in Afriki izrisuje nov zemljevid navzočnosti posvečenega življenja v Cerkvi in nova kulturna ravnotežja v življenju ustanov. Ta stan življenja, ki Jezusovim značilnim potezam z zaobljubami evangeljskih svetov daje tipično in trajno vidnost sredi sveta,⁵⁴ danes živi poseben čas novega razmisleka in raziskovanja z novimi oblikami in v novih kulturah. To je gotovo obetaven začetek za razvoj še neznanih izrazov njegovih mnogoterih karizmatičnih oblik.

Preoblikovanja, ki potekajo, zahtevajo od posameznih ustanov posvečenega življenja in od družb apostolskega življenja, da svoji navzočnosti v Cerkvi in svojemu služenju človeštvu dajo močan evangeljski pečat. Pastorala poklicev zahteva razvoj novih in poglobljenih sposobnosti srečanja; zahteva, da s pričevanjem življenja ponudimo značilne poti hoje za Kristusom in svetosti; zahteva močno in jasno oznanilo svobode, izvirajoče iz življenja v uboštvi, katerega edini zaklad je božje kraljestvo; zahteva globoko ljubezen do čistega življenja, ki hoče imeti eno samo srce – Kristusovo srce; zahteva moč posvečenja in prenove, skrite v življenju v pokorščini, ki ima eno samo obzorje – izpolniti božjo voljo za rešitev sveta.

Delo za poklice je danes naloga, ki ne more biti poverjena izključno nekaterim specialistom in ne more biti ločena od resnične in primerne mladinske pastorale, ki predvsem daje doživeti Kristusovo konkretno ljubezen do mladih. Vsaka skupnost in vsi člani ustanove so poklicani, da v stikih z mladimi sprejmejo za svojo nalogo evan-

⁵⁴ Prim. Posvečeno življenje, 1.

geljsko pedagogiko v hoji za Kristusom in posredovanje karizme. Mladi čakajo, kdo jim bo znal ponuditi načine pristno evangeljskega življenja in pota do velikih duhovnih vrednot človeškega in krščanskega življenja. Posvečene osebe morajo torej zopet odkriti pedagoški način, da bi vzbudile in osvobodile globoka vprašanja, ki so vse prevečkrat skrita v srcih ljudi, zlasti mladih. Ob spremljanju poti poklicnega razločevanja se bodo čutile izzvane, da pokažejo izvir svoje identitete. Posredovati svoje življenjsko izkustvo pomeni vedno najprej pri sebi obuditi spominjanje nanj in spet uzreti tisto luč, ki je vodila osebno opredelitev za poklic.

Vzgojne poti

18. Glede vzgoje je naša kongregacija izdala dva dokumenta: *Potissimum institutioni* in *Sodelovanje med ustanovami za vzgojo (La collaborazione inter-instituti per la formazione)*. Vendar pa se zavedamo vedno novih izzivov, s katerimi se morajo ustanove soočati na tem področju.

Novi poklici, ki trkajo na vrata posvečenega življenja, se kažejo v globoki različnosti ter potrebujejo osebno pozornost in metodo, primerno za razumevanje njihove konkretne človeškosti, duhovnosti in kulture. Zaradi tega je potrebno udejanjiti vedro razločevanje, rešeno skušnjave po številčnosti in učinkovitosti, da bi v luči vere in možnih protiznamenj preverili pristnost poklica in poštenost namenov. Mladi potrebujejo spodbudo za visoke ideale radikalne hoje za Kristusom in za globoke zahteve svetosti glede poklica, ki jih presega in gre morda prek začetnega načrta, ki jih je spodbudil k vstopu v določeno ustanovo. Vzgoja mora zato imeti značilnosti *uwajanja v radikalno hojo za Kristusom*. Ker je namen posvečenega življenja priličenje Kristusu, je potrebno udejanjiti itinerarij (pot) postopnega privzetja Kristusovega čutenja do Očeta.⁵⁵ To

⁵⁵ Prim. Posvečeno življenje, 65.

bo pomagalo vključiti teološko, humanistično in tehnično znanje v duhovno in apostolsko življenje ustanove in bo vedno ohranilo značilnost *šole svetosti*.

Najzahtevnejši izzivi, s katerimi se mora soočiti vzgoja, izhajajo iz vrednot, ki obvladujejo globalizirano kulturo našega časa. Krščansko oznanilo življenja kot poklicanosti, ki vre iz Očetove ljubezni in potrebuje osebno in odrešitveno srečanje s Kristusom v Cerkvi, se mora soočiti z miselnostjo in načrtovanji, ki jih obvladujejo skrajno različne kulture in socialne okoliščine. Obstaja nevarnost, da subjektivne izbire, individualni načrti in lokalne usmeritve dobijo premoč nad pravili, načinom skupnega življenja in nad apostolskim načrtom ustanove. Potrebno je udejanjiti vzgojni dialog, ki zmore sprejeti človeške, socialne in duhovne značilnosti posameznika. Gre za dialog, ki je v teh značilnostih sposoben razločevati človeške meje, ki zahtevajo preseganje, in zna razločevati izzive Duha, ki morejo prenoviti življenje posameznika in ustanove. V času globokih sprememb mora biti vzgoja pozorna na to, da bo v srca mladih posvečenih oseb zakoreninila človeške, duhovne in karizmatične vrednote, ki jih potrebujejo, da bi mogli postati sposobni uresničevati »ustvarjalno zvestobo«⁵⁶ v brazdi duhovnega in apostolskega izročila ustanove.

Medkulturnost, razlike v starosti in različnost načrtovanja vedno bolj označujejo ustanove posvečenega življenja. Formacija mora vzgajati za skupnostni dialog v prisrčnosti in v Kristusovi ljubezni; učiti mora sprejemati različnost kot bogastvo in privzeti različne načine gledanja in čutenja. Tako bo stalno iskanje edinosti v ljubezni postalo *šola občestva* za krščanske skupnosti in ponudba bratskega sožitja med narodi.

Posebna pozornost mora biti namenjena kulturni vzgoji v koraku s časom in v dialogu z iskanjem smisla današnjega človeka. Zaradi tega se zahteva večja priprava na

⁵⁶ Posvečeno življenje, 37.

filozofskem, teološkem in psiho-pedagoškem področju ter poglobljena usmerjenost na duhovno življenje. Zahtevajo se novi, primernejši modeli glede na kulture, v katerih se rojevajo novi poklici, jasno določeni itinerariji za trajno formacijo, predvsem pa se želi, da bi vzgoji namenili najboljše moči, čeprav to predstavlja znatne žrtve. Služba (zaposlitev) usposobljenega osebja in njegova primerna priprava je prvenstvena naloga.

Biti moramo zelo velikodušni, da bomo čas in najboljše moči posvetili vzgoji. Posvečene osebe so namreč med najbolj dragocenimi dobrinami Cerkve. Brez njih vsi vzgojni in apostolski načrti ostajajo teorija, želje brez učinka. Ne smemo pozabiti, da je v obdobju take naglice, kakor je naše, potrebno več časa, vztrajnosti in potrpežljivega čakanja kot kdajkoli prej, da bi dosegli vzgojne cilje. V okoliščinah, v katerih prevladuje naglica in površnost, potrebujemo jasnost in globino, saj se oseba v resnici izgrajuje zelo počasi.

Nekateri posebni izzivi

19. Potrebe po kakovosti življenja in pozornost na zahteve vzgoje so bile osvetljene zato, ker se ravno ti vidiki zdijo najbolj nujni. Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in za družbe apostolskega življenja pa bi želela posvečenim osebam biti blizu v vseh problemih in nadaljevati vedno bolj odkrit in konstruktiven dialog.

Očetje plenarnega zasedanja se te potrebe zavedajo in so izrazili željo po boljšem poznavanju in sodelovanju z ustanovami posvečenega življenja in družbami apostolskega življenja. Njihova navzočnost in predvsem navzočnost različnih kongregacij škofijskega prava, posvečenih devic in puščavnikov v krajevni Cerkvi zahteva posebno pozornost škofa in zbora njegovih duhovnikov.

Na enak način so ti očetje občutljivi za vprašanja, ki si jih postavljajo redovniki in redovnice o velikih delih, ki so

jim vse do sedaj omogočala, da so služili v duhu lastnih karizem: bolnišnice, kolegiji, šole, domovi za uboge, domovi duhovnih vaj. V nekaterih delih sveta so zahteve po tem služenju velike, v drugih pa jih je vedno teže upravljati. Da bi našli rešitve, je potrebna ustvarjalnost, previdnost, dialog med člani ustanove, med ustanovami s podobno dejavnostjo in z odgovornimi v krajevni Cerkvi.

Zelo žive so tudi teme inkulturacije. Zadevajo način ukoreninjenja posvečenega življenja v prostor in čas, prilagoditev oblik duhovnosti in apostolata, načine vodenja, vzgoje, upravljanja s sredstvi in ekonomskimi dobrinami ter izvajanja poslanstva. Zahteve, ki jih je papež izrazil za vso Cerkev, veljajo tudi za posvečeno življenje: »Krščanstvo tretjega tisočletja bo moralo vedno bolje odgovoriti tudi na *zahtevo inkulturacije*. Ostajalo bo to, kar je, v polni zvestobi evangeljskemu oznanilu in izročilu Cerkve, pa vendar bo nosilo tudi obraz tolikih kultur in tolikih ljudstev, v katerih je sprejeto in zakoreninjeno.«⁵⁷ Posvečeno življenje in celotna Cerkev pričakuje od resnične inkulturacije pomembno obogatitev ter novo obdobje duhovnega in apostolskega zagona.

Lahko bi prešli na naštevanje še mnogo drugih pričakovanj posvečenega življenja v začetku novega tisočletja, pa ne bomo nikoli končali, saj Duh žene vedno dalje, onkraj. Učiteljeva beseda mora vzbuditi v vseh učencih in učenkah, da se bodo hvaležno spominjali preteklosti, ognjevitivo živeli sedanjost in se z zaupanjem odpirali v prihodnost.⁵⁸

V poslušnosti vabilu, ki ga je Janez Pavel II. naslovil na vso Cerkev, mora posvečeno življenje odločno zopet začeti s Kristusom, zreti njegov obraz in v ospredje postavljati poti duhovnosti za svoje življenje, pedagogiko in pastoralo. »Cerkev pričakuje tudi vaš prispevek, posvečeni bratje in sestre, da bi napredovala na tem novem odseku poti po smernicah, ki sem jih načrtoval v apostolskem pismu *Ob*

⁵⁷ Ob začetku novega tisočletja, 40.

⁵⁸ Prim. prav tam, 1.

*začetku novega tisočletja: zreti Kristusovo obličje, znova začeti pri njem, pričevati za njegovo ljubezen.*⁵⁹ Samo tedaj bo posvečeno življenje našlo novo življenjsko moč, da se bo dalo v služenje vsej Cerkvi in celotnemu človeštvu.

⁵⁹ Janez Pavel II., Homilija 2. februarja 2001, v: *L' Osservatore Romano*, 4. februarja 2001.

Tretji del

DUHOVNO ŽIVLJENJE NA PRVEM MESTU

20. Kot vsaka oblika krščanskega življenja je tudi posvečeno življenje po svoji naravi dinamično. Tisti, ki jih je Sveti Duh poklical, da se oklenejo tega življenja, se morajo nenehno prenavljati v rasti do popolne podobe Kristusovega telesa (prim. Ef 4, 13). Porodilo se je po stvariteljskem vzgibu Duha, ki je ustanovitelj in ustnoviteljice spodbujal na pot evangelija, tako da je prebudil čudovito raznolikost karizem. Ti so v razpoložljivosti in učljivosti njegovemu vodenju sledili Kristusu od blizu, prodrli v najbolj tesno povezanost z njim in so v polnosti delili z njim poslanstvo.

Njihovo izkustvo Duha zahteva ne le, da ga ohranjajo tisti, ki jim sledijo, ampak da ga tudi poglobljajo in razvijajo.⁶⁰ Tudi danes Sveti Duh zahteva razpoložljivost in učljivost za svoje vedno novo in stvariteljsko delovanje. Samo on lahko ohrani nenehno svežino in pristnost začetkov in obenem vliva pogum za delavnost in iznajdljivost, da bi odgovorili na znamenja časov.

Treba se je torej pustiti voditi Duhu, da bi vedno znova odkrivali Boga in njegovo besedo, da bi goreče ljubili njega in človeštvo, da bi na novo razumeli podarjeno karizmo.

⁶⁰ Prim. Kongregacija za škofo – Kongregacija za redovnike in svetne ustanove, Navodila za odnose med škofi in redovniki v Cerkvi, v: Redovniki v Cerkvi, Cerkveni dokumenti 15, Ljubljana 1982,11; prim. Posvečeno življenje, 37.

Gre za osredotočenje na duhovnost, ki jo razumemo v najmočnejšem pomenu besede, oziroma za *življenje po Duhu*. Posvečeno življenje potrebuje danes predvsem duhovnega zagona, ki mu bo pomagal prenesti v vsakdanje življenje evangeljski in duhovni pomen krstne posvetitve in svojega novega in posebnega posvečenja.

»Duhovno življenje mora biti torej na prvem mestu v načrtu družin posvečenega življenja, tako da se bo vsaka ustanova in vsaka skupnost pokazala kot šola prave evangeljske duhovnosti.«⁶¹ Pustiti moramo, da Duh obilno odpre studence žive vode, ki izvirajo iz Kristusa. Prav Duh nam omogoča, da v Jezusu iz Nazareta prepoznamo Gospoda (prim. 1 Kor 12, 3), ki daje slišati klic k hoji za njim in nas priliči s seboj: »Če kdo nima Kristusovega duha, ni njegov« (Rim 8, 9). Prav Duh s tem, ko nas naredi za sinove v Sinu, pričuje za božje očetovstvo, nas ozavešča našega sinovstva in nam daje drznost, da Boga kličemo »Aba, Oče« (Rim 8, 15). Prav on nam vliva ljubezen in poraja občestvo. Na vsak način posvečeno življenje zahteva obnovljeno naravnost k svetosti, ki v preprostosti vsakdanjika meri na korenitost govora na gori,⁶² zahtevne ljubezni v osebni odnosu z Gospodom, v življenju bratskega občestva, v služenju vsakemu človeku. Takšna notranja novost, ki jo popolnoma oživlja Duh in se steguje k Očetu v iskanju njegovega kraljestva, bo omogočila posvečenim osebam, da znova začnejo pri Kristusu in postanejo pričevalci njegove ljubezni.

Poziv k iskanju lastnih korenin in lastnih opredelitev v duhovnosti odpira poti v prihodnost. Predvsem gre za to, da se v polnosti živi *teologijo evangeljskih svetov, izhajajoč iz trinitarnega življenjskega modela*, po nauku *Posvečenega življenja*.⁶³ To je nova priložnost za soočenje z viri lastnih karizem in lastnih ustanovnih besedil, ki so vedno odprta za nove in bolj zavzete razlage. V tem obdobju

⁶¹ Posvečeno življenje, 93.

⁶² Prim. Ob začetku novega tisočletja, 31.

Cerkve ponuja dinamični pomen duhovnosti priložnost za poglobitev bolj cerkvenostne in občestvene duhovnosti, zahtevnejše in zrelejše v vzajemni pomoči, da bi dosegli svetost, in še bolj velikodušno v apostolskih odločitvah. Slednjič pa je ta duhovnost tudi bolj sposobna postati *pedagogika in pastorala svetosti* tako znotraj posvečenega življenja kot v svojem izžarevanju v prid vsega božjega ljudstva. Prav Sveti Duh je duša in poživilo krščanske duhovnosti; zato se je treba izročiti njegovemu delovanju, ki izhaja iz najgloblje notranjosti srca, se razodeva v občestvu in se razprostira v poslanstvu.

Znova začeti pri Kristusu

21. Nujno je torej vedno bolj pripadati Kristusu, središču posvečenega življenja in zanosno nadaljevati pot spreobrnjenja in prenove. To pa pomeni, kakor je bilo v prvobitnem izkustvu apostolov pred Kristusovim vstajenjem in po njem, da *znova začnemo pri Kristusu*. Da, treba je znova začeti pri Kristusu, ker so pri njem začeli pot prvi apostoli v Galileji; pri njem so v teku zgodovine Cerkve začeli pot ljudje vseh stanov in kultur, ki so, posvečeni od Duha in v moči klica, zaradi njega zapustili družino in domovino ter so brezpogojno šli za njim; tako so mu bili povsem na voljo za oznanjanje kraljestva in opravljanje dobrih del vsem (prim. Apd 10, 38).

Zavest lastnega uboštva in krhkosti, obenem pa veličina poklicanosti sta jih pogosto privedli, da so ponovili za apostolom Petrom: »Pojdi od mene, Gospod, ker sem grešen človek!« (Lk 5, 8). In vendar je bil božji dar večji od človeške neprimernosti. Kristus sam je bil namreč navzoč v skupnostih tistih, ki so se v teku stoletij zbirali v njegovem imenu, jih poučeval o sebi in o svojem Duhu, jih usmerjal k Očetu, jih vodil po cestah sveta naproti bratom in sestram, jih naredil za orodje svoje ljubezni in graditelje kraljestva v občestvu z vsemi drugimi poklici v Cerkvi.

Posvečene osebe morejo in morajo *znova začeti pri Kristusu*, ker je on sam kot prvi prišel njim naproti in jih spremlja na poti (prim. Lk 24, 13–22). Njihovo življenje je oznanilo prvenstva milosti;⁶⁴ brez Kristusa ne morejo nič storiti (prim. Jn 15, 5); vse pa premorejo v njem, ki jim daje moč (prim. Flp 4, 13).

22. *Znova začeti pri Kristusu* pomeni oznanjati, da je posvečeno življenje posebna hoja za Kristusom, »*živi spomin na življenje in delovanje Jezusa*, učlovečene Besede vpričo Očeta in bratov«. ⁶⁵ To vsebuje posebno občestvo ljubezni z njim, ki je postal središče življenja in nenehen vir vsake pobude. Kot nas spominja apostolska spodbuda *Posvečeno življenje*, je to izkustvo medsebojnega obdaruovanja »posebna milost njegovega prijateljstva«;⁶⁶ to je »postati eno z njim, privzeti njegovo čutenje in njegov način življenja«;⁶⁷ to je življenje, »ki ga je zagrabil Kristus«, ⁶⁸ »ki se ga vedno dotika Kristusova roka, ki ga vedno doseže njegov glas, ki ga vedno dviga njegova milost«. ⁶⁹

Vse življenje posvečenosti lahko razumemo samo s tega izhodišča: *evangeljski sveti* imajo pomen samo, kolikor pomagajo ohranjati in pospeševati ljubezen do Gospoda v popolni učljivosti njegovi volji; *bratsko življenje* motivira on, ki zbira okrog sebe, cilj tega življenja pa je uživati njegovo nenehno navzočnost; *poslanstvo* je njegovo naročilo in priganja k iskanju njegovega obličja v obličju tistih, h katerim smo poslani, da bi z njimi delili izkustvo Kristusa.

Ta namen so imeli ustanovitelji različnih skupnosti in ustanov posvečenega življenja. To so ideali, ki so poživljali rodove posvečenih mož in žena.

⁶³ Prim. *Posvečeno življenje*, 20–21.

⁶⁴ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 38.

⁶⁵ *Posvečeno življenje*, 22.

⁶⁶ Prav tam, 16.

⁶⁷ Prav tam, 18.

⁶⁸ Prav tam, 25.

⁶⁹ Prav tam, 40

Znova začeti pri Kristusu torej pomeni znova najti prvo ljubezen, navdihujočo iskrico, pri kateri se je začela hoja za Kristusom. Pri njem je na prvem mestu ljubezen. Hoja je samo odgovor ljubezni na božjo ljubezen. Če »mi ljubimo«, je to zato, »ker nas je on prvi ljubil« (1 Jn 4, 10.19). To pomeni priznati njegovo osebno ljubezen s tisto notranjo zavestjo, ki je apostola Pavla pripravila, da je rekel: »Kristus me je ljubil in je dal svoje življenje zame« (Gal 2, 20).

Edino zavest, da smo deležni neskončne ljubezni, nam lahko pomaga premagati vsako osebno težavo ali težavo ustanove. Posvečene osebe ne bodo nikoli mogle biti ustvarjalne, sposobne prenoviti ustanovo in odpreti novih potov za pastoralo, če ne čutijo, da jih poživlja ta ljubezen. Prav ta ljubezen nam daje moč in pogum, vliva drznost in omogoča, da si vse upamo.

Zaobljube, s katerimi se posvečeni odločijo živeti evangeljske svete, dodajo odgovoru ljubezni vso evangeljsko radikalnost. Devištvo razširi srce do mere Kristusovega srca in nas usposobi ljubiti, kakor je ljubil on. Uboštvo nas osvobaja suženjstva stvarem in umetnim potrebam, h katerim nas priganja porabniška družba, in nam pomaga znova odkriti Kristusa, edini zaklad, za katerega se res splača živeti. Pokorščina v polnosti izroča življenje v njegove roke, da bi ga uresničil on po božjih načrtih in iz njega naredil umetnino. Potreben je le pogum za veliko-dušno in veselo hojo za njim.

Zreti Kristusova obličja

23. Pot, na katero je poklicano posvečeno življenje v začetku novega tisočletja, vodi kontemplacija, zrenje Kristusa, s pogledom »bolj kot kdajkoli *uprtim na Gospodovo obličje*«. ⁷⁰ Toda kje konkretno zreti Kristusovo obličje? Obstajajo mnogovrstne navzočnosti, ki jih je treba odkriti na vedno nov način.

⁷⁰ Ob začetku novega tisočletja, 16.

Kristus je resnično navzoč v svoji besedi in v zakramentih, na zelo poseben način v evharistiji. Živi v svoji Cerkvi, ponavzočuje se v občestvu tistih, ki so zbrani v njegovem imenu. Vpričo nas je v vsakem človeku, na poseben način se poistoveti z malimi in ubogimi, s trpečimi in potrebnimi. Prihaja nam naproti v vsakem dogodku, veselem ali žalostnem, v preizkušnji in v veselju, v bolečini in v bolezni.

Svetost je sad srečanja z njim v mnogih navzočnostih, kjer lahko odkrijemo njegovo obličje, obličje Božjega Sina, trpeče obličje in obenem obličje Vstalega. Kakor se je nekoč ponavzočil v vsakdanjiku, tako tudi dandanes prav v vsakdanjem življenju še vedno kaže svoje obličje. Da bi ga prepoznali, pa je potreben pogled vere, ki nam ga daje domačnost z božjo besedo, zakramentalno življenje, molitev in zlasti dejavna ljubezen, ker samo ljubezen omogoči v polnosti spoznati skrivnost.

V spomin si lahko prikličemo nekatere prednostne kraje, kjer je mogoče zreti Kristusovo obličje za *obnovljeno vnemo v življenju Duha*. To so smernice doživete duhovnosti, to je prednostna zavzetost v tem času, priložnost, da se v vsakdanjem življenju in izkustvu zopet odkrije duhovno bogastvo lastne karizme v obnovljenem stiku z lastnimi viri, ki so – po *izkustvu Duha* pri ustanoviteljih in ustanoviteljicah – omogočili izvir iskric novega življenja in novih del ter prepoznavanje evangelija, ki ga je najti v vsaki karizmi.

Božja beseda

24. Živeti duhovnost pomeni predvsem znova začeti pri osebi Kristusa, pravega Boga in pravega človeka, ki je navzoč v svoji besedi, ki je »prvi izvir vsake duhovnosti«, kakor Janez Pavel II. opominja posvečene osebe.⁷¹ Sve-

⁷¹ Posvečeno življenje, 94.

tost si je mogoče zamisliti samo izhajajoč iz obnovljenega poslušanja božje besede. V okrožnici *Ob začetku novega tisočletja* beremo: »Še posebej je potrebno, da poslušanje božje besede postane življenjsko srečanje ... ki iz svetopi-semskega besedila razbira živo besedo, ki izziva, usmerja in oblikuje življenje.«⁷² Tam se namreč Učitelj razodeva, vzgaja srce in duha. Tam dozoreva pogled vere, ki se uči gledati na resničnost in dogodke z božjimi očmi, tako da si pridobi celo »Kristusovo misel« (1 Kor 2, 16).

Prav Sveti Duh je ustanoviteljem in ustanoviteljicam z novo lučjo razsvetlil božjo besedo. Iz nje je pritekla vsaka karizma in vsako vodilo želi biti njen izraz. Nprekinjeno povezani s svojimi ustanovitelji in ustanoviteljicami so tudi danes njihovi učenci poklicani, da sprejmejo v srce in v njem hranijo božjo besedo, da bo še naprej svetilka za njihove korake in luč na njihovi poti (prim. Ps 119, 105). Tedaj jih bo lahko Sveti Duh popeljal k vsej resnici (prim. Jn 16, 13).

Božja beseda je hrana za življenje, za molitev in za vsakdanjo pot, počelo zedinjenja občestva v edinosti mišljenja, navdih za nenehno prenavljanje in za apostolsko ustvarjalnost. Drugi vatikanski koncil je že nakazal, da je vrnitev k evangeliju prvo veliko počelo prenove.⁷³

Kakor v prvi Cerkvi se je tudi znotraj skupnosti ali skupin posvečenih oseb v teh letih razvil bolj živ in neposreden stik z božjo besedo. Po tej poti je treba dalje z vedno večjo zavzetostjo. Papež je rekel: »Potrebno je, da se ne utrudite zadrževati se v premišljevanju *Svetega pisma* in *zlasti svetega evangelija*, da se bodo vtisnile v vas poteze učlo-večene Besede.«⁷⁴

Bratsko življenje v skupnosti je naklonjeno tudi vno-
vičnemu odkritju cerkvenostne razsežnosti besede:

⁷² Ob začetku novega tisočletja, 39.

⁷³ Prim. R 2.

⁷⁴ Janez Pavel II., Homilija 2. februarja 2001, v: *L' Osservatore Romano*, 4. februarja 2001.

sprejeti jo, premišljevati o njej, živeti jo skupaj, posredovati izkustva, ki iz nje cvetijo, in se tako prestaviti v pristno občestveno duhovnost.

Na tem mestu je primerno spomniti na potrebnost nenehnega sklicevanja na vodilo, ker je v vodilu in konstitucijah »predstavljen način hoje za Kristusom, zaznamovan s posebno karizmo, ki jo je potrdila Cerkev«. ⁷⁵ Ta način hoje za Kristusom podaja svojsko razlago evangelija, ki so jo ponudili ustanovitelji in ustanoviteljice, dovzetni za vzgibe Duha, in pomaga članom ustanove, da konkretno živijo po božji besedi.

Posvečene osebe, nahranjene z besedo, oblikovane kot novi ljudje, svobodni in evangeljski, bodo lahko pristni *služabniki besede* v zavzetosti za evangelizacijo. Tako udeležujejo prednostno nalogo za Cerkev ob začetku novega tisočletja: »V nas je treba znova prižgati zagon z začetkov, tako da se pustimo prevzeti od gorečnosti apostolskega oznanjevanja po binkoštih.« ⁷⁶

Molitev in kontemplacija

25. Molitev in kontemplacija sta prostor sprejetja božje besede in hkrati izvirata iz poslušanja Besede. Brez notranjega življenja ljubezni, ki k sebi priteguje Besedo, Očeta, Duha (prim. Jn 14, 23), ne moremo imeti pogleda vere; posledično naše lastno življenje postopoma izgubi smisel, obraz bratov se zamegli in v njih ne moremo več odkriti Kristusovega obličja, dogodki zgodovine so dvoumni, če ne celo brez upanja, apostolsko in karitativno poslanstvo razpadata v razpršeni aktivnosti.

Vsak poklic k posvečenemu življenju se rodi v kontemplaciji, iz trenutkov intenzivnega občestva in globokega prijateljskega odnosa s Kristusom, iz lepote in luči, ki je

⁷⁵ Posvečeno življenje, 37.

⁷⁶ Ob začetku novega tisočletja, 40.

zasijala na njegovem obličju. Iz tega je dozorelo hrepenenje, da bi bili vedno z Gospodom – »Lepo je, da smo tukaj« (Mt 17, 4) – in da bi hodili za njim. Vsak poklic mora stalno dozorevati v tej zaupnosti s Kristusom. Janez Pavel II. opominja posvečene osebe: »Vaša prva naloga ne more biti drugje kot v smeri *kontemplacije*. Vsaka resničnost posvečenega življenja se rojeva in se vsak dan obnavlja v nenehnem zrenju Kristusovega obličja.«⁷⁷

Menihi in nune pa tudi puščavniki na svoj način posvečajo več časa skupni hvalnici Bogu kot tudi daljši molitvi v tihoti. Člani svetnih ustanov in posvečene device v svetu darujejo Bogu veselje in trpljenje, želje in prošnje vseh ljudi in zrejo Kristusovo obličje, ki ga prepoznavajo na obrazih bratov, v dogodkih zgodovine, v apostolatu in v vsakdanjem delu. Redovniki in redovnice, ki se posvečajo poučevanju, bolnikom, ubogim, tam srečujejo Gospodovo obličje. Misijonarji in člani družb apostolskega življenja doživljajo oznanjevanje evangelija po zgledu apostola Pavla kot pristno bogočastje (prim. Rim 1, 6). Vsa Cerkev ima korist in je obogatena z različnostjo oblik molitve in s pestrostjo načinov kontemplacije enega in istega Kristusovega obličja.

Obenem pa že več let opažamo, da sta liturgična molitev molitvenega bogoslužja in obhajanje evharistije pridobila osrednje mesto v življenju vseh vrst skupnosti in bratstev ter mu s tem vrnila svetopisemsko in cerkvenostno moč. To dvojje tudi spodbuja vzajemno oblikovanje in lahko postane pričevanje, da bi bili tudi pred Bogom in z njim »*dom in šola občestva*«. ⁷⁸ Pristno duhovno življenje zahteva, da kljub različnim poklicanostim vsi redno vsak dan posvetijo ustrezen čas za poglobitev v tistem pogovoru z njim, za katerega vedo, da jih ljubi, da bi z njim izmenjali svoja doživetja in prejeli razsvetljenje za nadaljevanje

⁷⁷ Janez Pavel II., Homilija 2. februarja 2001, v: L' Osservatore Romano, 4. februarja 2001.

⁷⁸ Ob začetku novega tisočletja, 43.

vsakdanje poti. To je vaja, ki zahteva zvestobo, saj nas ne-prestano zalezujeta odtujenost in razpršenost, ki prihajata iz današnje družbe, posebej iz sredstev obveščanja. Včasih zvestoba osebni in liturgični molitvi zahteva resen napor, da se ne pustimo pogoltniti vrtoglavemu aktivizmu. Brez tega ni sadov: »Kakor mladika ne more sama roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni« (Jn 15, 4).

Evharistija, privilegiran kraj srečanja z Gospodom

26. Nameniti duhovnosti prvenstveno mesto pomeni začeti pri ponovnem odkritju *središčnega mesta obhajanja evharistije*, ki je privilegiran kraj srečanja z Gospodom. V njem se vnovič pokaže navzoč med svojimi učenci, razlaga Pisma, ogreva srce in razsvetljuje razum, odpre oči in se da spoznati (prim. Lk 24, 13–35). Posebno doneče je povabilo, ki ga je Janez Pavel II. namenil posvečenim: »Pre dragi, na poseben način ga srečajte in o njem premišlujte v *evharistiji*, ki jo obhajate in častite vsak dan kot vir in vrhunec bivanja in apostolskega delovanja.«⁷⁹ V apostolski spodbudi *Posvečeno življenje* spodbuja k vsakdanji udeležbi pri zakramentu evharistije in k njenemu rednemu in dolgotrajnemu češčenju.⁸⁰ Evharistija, spomin Gospodove daritve, srce življenja Cerkve in vsake skupnosti, od znotraj oblikuje obnovljeno darovanje lastnega bivanja, projekt skupnega življenja in apostolsko poslanstvo. Vsi potrebujemo vsakdanjo popotnico srečanja z Gospodom, da bi vsakdanjost vnesli v božji čas, ki ga obhajanje Gospodove pashe ponavzočuje.

Tukaj se more v polnosti uresničiti *zaupnost* s Kristusom, *poistovetenje* z Njim, *popolno priličenje* Njemu, k če-

⁷⁹ Janez Pavel II., Homilija 2. februarja 2001, v: L' Osservatore Romano, 4. februarja 2001.

⁸⁰ Posvečeno življenje, 95.

mur so posvečene osebe poklicane že po poklicu.⁸¹ V evharistiji nas namreč Gospod Jezus v lastni velikonočni daritvi Očetu pridružuje sebi: darujemo in smo darovani. Samo redovno posvečenje privzema neko evharistično strukturo: je popolno darovanje samega sebe v najtesnejši povezanosti z evharistično daritvijo.

Tukaj se združujejo vse oblike molitve, tu se razglaša in sprejema božja beseda, tu se nam postavlja vprašanje o odnosu do Boga, do bratov, do vseh ljudi: to je zakrament posinovljenja, bratstva in poslanstva. Zakrament edinosti s Kristusom, evharistija, je istočasno tudi zakrament cerkvene edinosti in edinosti skupnosti posvečenih. Skratka, kaže se kot »vir duhovnosti za posameznika in ustanovo«.⁸²

Da bi v polnosti obrodila pričakovane sadove občestva in prenove, ne moremo opustiti bistvenih pogojev, predvsem odpuščanja in zavzemanja za medsebojno ljubezen. Po Gospodovem nauku je pred predstavitvijo darov pri oltarju potrebna popolna bratska sprava (prim. Mt 5, 23). Ne moremo obhajati zakramenta edinosti in ostati ravnodušni drug do drugega. Vendar pa se moramo zavedati, da so ti *bistveni pogoji* tudi *sad in znamenje* prav obhajane evharistije, saj predvsem v občestvu z Jezusom v evharistiji črpamo sposobnost za ljubezen in odpuščanje. Poleg tega mora vsako obhajanje evharistije postati priložnost za obnovljeno zavzetost za daritev življenja drug za drugega v sprejemanju in služenju. Torej bo za obhajanje evharistije na odlični način resnično veljala Jezusova obljuba: »Kjer sta namreč dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem sredi med njimi« (Mt 18, 20) in ob njej se bo skupnost vsak dan prenavljala.

Pod temi pogoji skupnost posvečenih, ki živi velikonočno skrivnost, vsak dan prenovljeno v evharistiji, postaja priča občestva in preroško znamenje bratstva za raz-

⁸¹ Prim. prav tam, 18.

⁸² Prav tam, 95.

deljeno in ranjeno družbo. Iz evharistije se dejansko rojeva tista duhovnost občestva, ki je tako potrebna za utrditev dialoga ljubezni, ki ga svet danes potrebuje.⁸³

Kristusovo obličje v preizkušnji

27. Živeti duhovnost v stalnem začenjanju pri Kristusu pomeni vedno začeti v najvišjem trenutku njegove ljubezni, – in evharistija varuje to skrivnost –, ko je na križu v največjem darovanju dal življenje. Tisti, ki so bili poklicani k življenju po evangelijskih svetih v zaobljubah, se ne morejo odreči temu, da bi intenzivno živeli kontemplacijo obličja Križanega.⁸⁴ To je knjiga, v kateri se učijo, kaj je ljubezen in kako je treba ljubiti Boga in človeštvo, je vir vseh karizem in sinteza vseh poklicanosti.⁸⁵ Posvetitev, celostna podaritev in popolna žrtev je od Duha navdihnjeni način, kako živeti skrivnost križanega Kristusa, ki je prišel na svet, da bi dal svoje življenje v odkupnino za mnoge (prim. Mt 20, 28; Mr 10, 45), in kako odgovoriti na njegovo neskončno ljubezen.

Zgodovina posvečenega življenja je to priličenje Kristusu izrazila v mnogih asketičnih sredstvih, »ki so bila in so še vedno pomembna pomoč za pristno napredovanje v svetosti. Askeza ... je resnično neogibna, če hoče posvečena oseba ostati zvesta lastni poklicanosti in hoditi za Jezusom na križevem potu.«⁸⁶ Danes so posvečene osebe, čeprav varujejo izkustvo stoletij, poklicane k iskanju našemu času ustreznih oblik askeze. Na prvem mestu tistih, ki spremljajo napor apostolskega dela in zagotavljajo velikodušnost služenja. Križ, ki ga je treba vsak dan vzeti nase (prim. Lk 9, 23), lahko danes dobi tudi skupnostno

⁸³ Prim. prav tam, 51.

⁸⁴ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 25–27.

⁸⁵ Prim. Posvečeno življenje, 23.

⁸⁶ Prav tam, 38.

veljavo kot ostarelost ustanove, strukturna neprimernost, negotova prihodnost.

Pred toliko bolečimi osebnimi, skupnimi in družbenimi stiskami more iz srca posameznika ali celotnih skupnosti odmevati Kristusov krik na križu: »Zakaj si me zapustil?« (Mr 15, 34). V tem k Očetu usmerjenem kriku nam Jezus daje razumeti, da je njegova solidarnost s človeštvom postala tako radikalna, da predira, deli in privzema vsak negativen sad greha, vse do smrti. »Da bi človeku vrnil obličje Očeta, je moral Jezus sprejeti ne le obličje človeka, ampak si naložiti celo 'obličje' greha.«⁸⁷

Znova začeti pri Kristusu pomeni priznati, da je greh še vedno radikalno navzoč v srcu in življenju vseh, in odkriti v Kristusovem trpečem obličju tisti dar, ki je spraval človeštvo z Bogom.

V zgodovini Cerkve so posvečene osebe znale zreti Gospodov *boleči obraz* tudi zunaj sebe. Spoznale so ga v bolnikih, ujetnikih, ubogih, grešnikih. Njihov boj je bil predvsem boj proti grehu in proti njegovim pogubnim posledicam; Jezusovo oznanilo: »Spreobrnite se in verujte evangeliju« (Mr 1, 15) je usmerilo njihove korake na pota ljudi in je prinašalo upanje na novo življenje tam, kjer sta kraljevala malodušje in smrt. Njihovo služenje je tolikim možem in ženam pomagalo doživeti objem usmiljenega Boga Očeta v zakramentu pokore. Tudi danes je potrebno močno priporočati to *službo sprave* (prim. 2 Kor 5, 18), ki jo je Jezus Kristus izročil Cerkvi. Posvečeni in posvečene so poklicani, da v zakramentu pokore pogosto okušajo *skrivnost usmiljenja (mysterium pietatis)*.⁸⁸

Danes se kažejo novi obrazi, v katerih moramo spoznati, ljubiti in služiti obličju Kristusa, kjer je navzoč: *to so novo materialno, moralno in duhovno uboštvo*, ki jih povzroča sodobna družba. Jezusov krik na križu razodeva, kako je vzel nase vse to zlo, da bi ga odrešil. Poklicanost

⁸⁷ Ob začetku novega tisočletja, 25.

⁸⁸ Prim. prav tam, 37.

posvečenih oseb je nadaljevanje Jezusove poklicanosti, in kakor on sprejemajo nase bolečino in greh sveta ter ju uporabljajo v ljubezni.

Občestvena duhovnost

28. Če »mora biti duhovno življenje na prvem mestu v družinah posvečenega življenja«, ⁸⁹ mora to biti predvsem občestvena duhovnost, primerna za sedanjí trenutek: »Narediti iz Cerkve dom in šolo občestva, to je veliki izziv, ki je pred nami v tisočletju, ki se začne, če hočemo ostati zvesti božjemu načrtu in odgovoriti tudi na globoka pričakovanja sveta.« ⁹⁰

Na tej poti, po kateri hodi vsa Cerkev, se od posvečenega življenja zaradi njegove poklicanosti v življenje občestva v ljubezni pričakuje odločilen prispevek. V *Posvečenem življenju* beremo: »Od posvečenih se pričakuje, da bodo resnično udeleženi to skupnost in živeli po njeni duhovnosti kot pričevalci in ustvarjalci tistega načrta skupnosti, ki je po božji volji postavljen kot vrhunec človekove zgodovine.« ⁹¹

Poleg tega velja pripomniti, da je dandanes naloga skupnosti posvečenega življenja v tem, »da razvijajo duhovnost občestva najprej v svoji notranjosti, potem v sami cerkveni skupnosti in končno tudi onkraj svojih meja, tako da vedno znova vstopajo v dialog ljubezni, zlasti tam, kjer današnji svet ranjen zaradi etničnega sovraštva ali moralne norosti.« ⁹² Ta naloga pa zahteva duhovne osebe, ki jih je notranje oblikoval Bog ljubečega in usmiljenega občestva, in zrele skupnosti, kjer je občestvena duhovnost zakon življenja.

⁸⁹ Posvečeno življenje, 93.

⁹⁰ Ob začetku novega tisočletja, 43.

⁹¹ Posvečeno življenje, 46.

29. Kaj pa sploh je občestvena duhovnost? Z odločnimi besedami, sposobnimi obnoviti odnose in programe, Janez Pavel II. uči: »Občestvena duhovnost pomeni sposobnost čutiti brata v veri v globoki edinosti mističnega telesa, torej kot 'nekoga, ki mi pripada'...« Iz tega načela izhaja z nepopustljivo logiko nekaj posledic glede načina občutenja in delovanja: izmenjavati z brati veselje in trpljenje; uvideti njihovo hrepenenje in skrbeti za njihove potrebe; ponuditi jim resnično in globoko prijateljstvo. Duhovnost občestva je tudi sposobnost videti predvsem tisto, kar je pozitivnega na drugem, da ga sprejmemo in ovrednotimo kot božji dar; pomeni, da znamo bratu *pustiti blizu*, tako da skupaj nosimo bremena drug drugega. Brez te duhovne poti bi bila zunanja orodja občestva bila kaj malo koristna.⁹³

Občestvena duhovnost se kaže kot duhovno ozračje Cerkve ob začetku tretjega tisočletja, dejavna in zgledna naloga posvečenega življenja na vseh ravneh. To je odlična pot prihodnosti življenja in pričevanja. Svetost in poslanstvo gresta prek občestva, ker se Kristus v njem in po njem ponavzočuje. Brat in sestra postaneta zakrament Kristusa in srečanja z Bogom, oprijemljiva možnost in še več, neovrgljivo nujnost za življenje po zapovedi vzajemne ljubezni in potemtakem po vzoru trinitaričnega občestva.

Skupnosti in razne oblike bratstev posvečenih razumemo danes vedno bolj kot kraje občestva, kjer so odnosi manj formalni in kjer drug drugega laže sprejemamo in razumemo. Na novo odkrivamo tudi človeško in božjo veljavo zastonjskega sobivanja kot učenci in učenke okrog Učitelja Kristusa v prijateljstvu, z medsebojnim izmenjevanjem trenutkov sprostitev in razvedrila.

Opazamo tudi intenzivnejše občestvo med različnimi skupnostmi znotraj ustanov. Večkulturne in mednarodne skupnosti, poklicane, da »pričujejo za čut občestveno-

⁹² Prav tam, 51.

⁹³ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 43.

sti med ljudstvi, jeziki in kulturami»,⁹⁴ so že mnogokje uveljavljena resničnost, kjer doživljajo vzajemno poznavanje, spoštovanje, cenjenje in obogatitev. Tako se razodevajo kot kraji za usposabljanje in inkulturiranje, obenem pa tudi pričevanje za veseljnost krščanskega oznanila.

Spodbuda *Posvečeno življenje*, ki je predstavila to obliko življenja *kot znamenje občestev v Cerkvi*, je poudarila vse bogastvo in zahteve bratskega življenja. Še pred tem pa je naša kongregacija objavila dokument *Kristusova ljubezen nas je združila v eno* o bratskem življenju v skupnosti. K tem dokumentom se mora vsaka skupnost občasno vračati, da preverja svojo pot vere in napredek v bratstvu.

Občestvenost med starimi in novimi karizmami

30. Občestvo, ki so ga posvečene osebe poklicane udejanjati v življenju, sega daleč onkraj lastne redovne družine ali lastne ustanove. Ko se odpirajo občestvenosti z drugimi ustanovami in drugimi oblikami posvečenja, lahko razprostrejo občestvo, odkrijejo skupne evangeljske korenine in skupaj z večjo jasnostjo odkrivajo lepoto lastne identitete v raznolikosti karizem kot mladike na isti trti. Tekmovati bi morali v vzajemnem spoštovanju (prim. Rim 12, 10), da bi dosegli najboljšo karizmo, milostni dar ljubezni (prim. 1 Kor 12, 31).

Srečanje in solidarnost med ustanovami posvečenega življenja je treba torej spodbujati v zavesti, da je občestvenost »tesno povezana s sposobnostjo krščanske skupnosti za odpiranje vsem darovom Svetega Duha. Edinost Cerkve ni enoličnost, ampak organsko vključevanje upravičenih razlik. To je resničnost mnogih udov, povezanih v eno samo telo, edino telo Kristusa (prim. 1 Kor 12,12).«⁹⁵

To bi lahko bil začetek solidarnega iskanja skupnih poti v služenju Cerkvi. Zunanji dejavniki, kot npr. dolžnost

⁹⁴ *Posvečeno življenje*, 51.

⁹⁵ Ob začetku novega tisočletja, 46.

prilagajanja novim zahtevam držav, in notranji razlogi ustanov, kot npr. zmanjšanje članov, že usmerjajo k usklajevanju naporov na področju vzgoje, upravljanja z dobrinami, izobraževanja, evangelizacije. Tudi tako stanje lahko dojemamo kot vabilo Duha k vedno tesnejšemu občestvu. Pri tem delu je treba podpirati konference višjih predstojnikov in predstojnic ter konference svetnih ustanov na vseh ravneh.

Ne moremo se več soočati s prihodnostjo v razpršenosti. Treba je biti Cerkev, živeti pustolovščino Duha in hojo za Kristusom skupaj, si posredovati evangeljska izkustva, tako da se naučimo ljubiti redovno občestvo in družino drugega kot svojo lastno. Veselje in bolečine, skrbi in uspehe si je mogoče izmenjati, tako da pripadajo vsem.

Tudi pri srečevanju z novimi oblikami evangeljskega življenja se pričakuje dialog in občestvo. Ta nova združenja evangeljskega življenja, kot piše *Posvečeno življenje*, »niso alternativa prejšnjim ustanovam, ki še vedno zavzemajo častno mesto, ki jim ga je namenilo izročilo ... Stare ustanove, med katerimi so mnoge šle skozi vrsto težkih preizkušenj in so vztrajale v teku stoletij, se v dialogu in izmenjavi darov z ustanovami, ki se rojevajo v današnjem času, lahko bogatijo.«⁹⁶

Slednjič pa iz srečanja in občestva s karizmami cerkvenih gibanj lahko izvira medsebojna obogatitev. Gibanja lahko pogosto dajo zgled evangeljske in karizmatične svežine pa tudi velikodušni in ustvarjalni zagon za evangelizacijo. S svoje strani pa se lahko gibanja in tudi nove oblike evangeljskega življenja veliko naučijo od veselega, zvestega in karizmatičnega pričevanja posvečenega življenja, ki ohranja in čuva nadvse bogato duhovno dediščino, mnogotere zaklade modrosti in izkustva ter veliko raznolikost oblik apostolata in misijonarske zavzetosti.

⁹⁶ *Posvečeno življenje*, 62.

Naša kongregacija je že ponudila merila in smernice, ki še vedno veljajo glede vključitve redovnikov in redovnic v cerkvena gibanja.⁹⁷ To, kar bi želeli posebej poudariti, je odnos poznavanja in sodelovanja, spodbujanja in izmenjave, ki se lahko vzpostavi ne le med posameznimi osebami, ampak tudi med ustanovami, cerkvenimi gibanji in novimi oblikami posvečenega življenja, da bi tako raslo življenje v Duhu in bi se dopolnilo edino poslanstvo Cerkve. Gre za karizme, ki so se porodile po zagonu istega Duha, so usmerjene k polnosti evangeljskega življenja na svetu in poklicane skupaj uresničevati isti božji načrt za odrešenje vsega človeštva. Duhovnost občestva se udejanja prav v takem širokem dialogu evangeljskega bratstva med vsemi sestavinami božjega ljudstva.⁹⁸

V občestvu z laiki

31. Občestvo, ki ga doživljajo med seboj posvečene osebe, jih vodi k še večji odprtosti tudi v odnosu do vseh drugih članov Cerkve. Izkustvo zapovedi medsebojne ljubezni v skupnostih je treba z osebne ravni prenesti na raven različnih cerkvenih resničnosti. Samo v celoviti eklezio-logiji, kjer so različni poklici razumljeni znotraj enega samega ljudstva poklicanih, lahko poklic v posvečeno življenje najde svojo posebno identiteto znamenja in pričevanja. Danes se vedno bolj odkriva dejstvo, da morajo biti karizme ustanoviteljev in ustanoviteljic, ker jih je spodbudil Duh v blagor vseh, na novo postavljene v središče Cerkve, da bodo odprte občestvenosti in soudeleženi vseh članov božjega ljudstva.

Ugotovimo lahko, da se v tej smeri oblikuje nova zvrst občestvenosti in sodelovanja znotraj različnih poklicev in stanov, zlasti med posvečenimi osebami in laiki.⁹⁹ Samo-

⁹⁷ Prim. Bratsko življenje v skupnosti, 62; prim. Posvečeno življenje, 56.

⁹⁸ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 45.

⁹⁹ Prim. Bratsko življenje v skupnosti, 70.

stanske in kontemplativne ustanove lahko laikom ponudijo pretežno duhoven odnos in nujno okolje za tihoto in molitev. Ustanove z apostolsko usmeritvijo jih lahko vključijo v razne oblike pastoralnega sodelovanja. Člani svetnih ustanov, laiki ali kleriki, stopajo v odnos z drugimi verniki v rednih oblikah vsakdanjega življenja.¹⁰⁰

Novost zadnjih let je zlasti v tem, da nekateri laiki prosijo za soudeležnost pri karizmatičnih idealih ustanov. Tako so se rodile zanimive pobude in nove institucionalne oblike pridruženja ustanovam. Smo priče pristnemu razcvetu starih ustanov, kot so svetni redovi ali tretji redovi, in rojstvu novih laiških združenj in gibanj okrog redovnih družin in svetnih ustanov. Če je še nedavno prihajalo do sodelovanja v smislu nadomeščanja zaradi primanjkovanja posvečenih oseb, potrebnih za vodenje dejavnosti, pa se to zdaj poraja iz zahteve po izmenjavanju odgovornosti ne le pri upravljanju dejavnosti ustanove, ampak zlasti v prizadevanju po udejanjanju vidikov in svojskih vzgibov duhovnosti in poslanstva ustanove. Zahteva se torej ustrezna formacija tako posvečenih oseb kot tudi laikov, da bi bilo sodelovanje vzajemno in bi vse obogatilo.

Če so bili nekdam zlasti redovniki in redovnice odgovorni za ustvarjanje, duhovno hranjenje in vodenje različnih oblik pridruževanja laikov, pa danes po zaslugi vedno boljše formacije laikov lahko pride do vzajemne pomoči, ki spodbuja k razumevanju posebnosti in lepote vsakega življenjskega stanu. Občestvenost in vzajemnost v Cerkvi nista nikdar enosmerni. V tem novem ozračju cerkvene občestvenosti lahko duhovniki, redovniki in laiki – daleč od medsebojne brezbržnosti ali organiziranja samo za skupne dejavnosti – znova odkrijejo pravi odnos občestva in obnovljeno izkustvo evangeljskega bratstva ter vzajemnega karizmatičnega tekmovanja, in to v dopolnjevanju, ki vselej spoštuje različnost.

¹⁰⁰ Prim. Posvečeno življenje, 54.

Podobna cerkvena dinamika bo v veliko korist tudi sami prenovitvi in identiteti posvečenega življenja. Ko se poglobi razumevanje karizme, se odkrivajo vedno nove oblike za njeno udejanjanje.

V občestvu s pastirji

32. V tem odnosu cerkvenega občestva z vsemi poklici in življenjskimi stanovi ima posebno mesto vidik edinosti s pastirji. Zaman bi vzbujali videz, češ da se goji občestvena duhovnost, če ni dejanskega in iskrenega odnosa s pastirji, na prvem mestu s papežem, središčem cerkvene edinosti, in z njegovim učiteljstvom.

To je oprijemljiva uporaba *čutenja s Cerkvijo*, ki je lastno vsem vernikom¹⁰¹ in sije zlasti v ustanoviteljih in ustanoviteljicah posvečenega življenja in postaja karizmatična naloga za vse ustanove. Ni mogoče premišljevati Kristusovega obličja, ne da bi ga videli sijati na obličju njegove Cerkve. Ljubiti Kristusa pomeni ljubiti Cerkev v njenih osebah in ustanovah.

Zaradi ponavljajočih se sredobežnih teženj, ki postavljajo pod vprašaj temeljna načela vere in katoliške morale, so posvečene osebe in njihove ustanove danes bolj kot kdajkoli poklicane dokazovati neomajno edinost s cerkvenim učiteljstvom, tako da postajajo njeni prepričani in veseli glasniki pred vsemi.

Primerno je poudariti, kar je potrdil že papež v spodbudi *Posvečeno življenje*: »Pomemben vidik občestva s Cerkvijo je v tem, da posvečene osebe z dušo in srcem sprejemajo učiteljstvo (papeža in) škofov. To sprejemanje naj bo znak predanosti in naj zanj jasno pričujejo pred božjim ljudstvom vsi posvečeni, zlasti še tisti, ki delujejo v teološkem raziskovanju in poučevanju, v izdajateljstvu, pri ka-

¹⁰¹ Prim. C 12; prim. *Posvečeno življenje*, 46.

tehezi in pri sredstvih javnega obveščanja.«¹⁰² Obenem se priznava, da je mnogo teologov redovnikov in da mnoge raziskovalne inštitute vodijo ustanove posvečenega življenja. Hvalevredno prinašajo to odgovornost v svet kulture. Cerkev z *zaupno pozornostjo* gleda na njihovo intelektualno zavzetost vpricho perecih in mejnih vprašanj, s katerimi se mora danes soočati učiteljstvo.¹⁰³

Cerkveni dokumenti zadnjih desetletij nenehno ponavljajo koncilsko naročilo, ki vabi pastirje, naj ovrednotijo specifične karizme v organski pastorali. Obenem pa spodbujajo posvečene osebe, naj razodevajo in jasno ter zaupljivo povedo svoje predloge glede navzočnosti in delovanja v skladu s svojo poklicanostjo.

To velja na neki način tudi v odnosu s škofijsko duhovščino. Večji del redovnikov in redovnic vsak dan sodeluje z duhovniki v pastoralih. Torej je nujno začeti vse možne pobude za vedno večje medsebojno poznanje in spoštovanje.

Samo v harmoniji z občestveno duhovnostjo in s pedagogiko, začrtano v pismu *Ob začetku novega tisočletja*, bo mogoče prepoznati dar, ki ga Sveti Duh daje Cerkvi po karizmah posvečenega življenja. Na poseben način tudi za posvečeno življenje velja tista *sobistvenost* v življenju Cerkve, ki obstaja med karizmatično in hierarhično prvinoin jo je Janez Pavel II. večkrat omenil, ko se je obračal na nova cerkvena gibanja.¹⁰⁴ Ljubezen in služenje v Cerkvi vedno zahtevata uresničevanje v vzajemnosti medsebojne dobrohotnosti.

¹⁰² Posvečeno življenje, 46.

¹⁰³ Prim. Posvečeno življenje, 98.

¹⁰⁴ Prim. Janez Pavel II., v: *I movimenti nella Chiesa. Atti del II colloquio internazionale*, Milano 1987, 24–25; *I movimenti nella Chiesa*, Citta del Vaticano 1999, 18.

Četrto del

PREPOZNATI KRISTUSA IN MU SLUŽITI

33. Življenje, ki ga spremenijo evangeljski sveti, postane preroško in tiho pričevanje, hkrati pa zgovorno ugovarja razčlovečenemu svetu. Spodbuja k zavzemanju za napredek osebe in prebuja novo *iznajdljivost ljubezni*. Videli smo jo pri svetih ustanoviteljih. Do izraza ne prihaja samo po učinkovitosti služenja, ampak predvsem po sposobnosti za solidarnost s trpečim, tako da je gesto pomoči čutiti kot bratsko izmenjavo. Ta oblika evangelizacije, uresničene po ljubezni in predanosti v delih, zagotavlja nedvoumno pričevanje ljubezni v besedah.¹⁰⁵

Prvo oznanilo posvečenega življenja predstavlja življenje v občestvu, ker je učinkovito *znamenje* in prepričljiva *moč*, ki vodi k veri v Kristusa. Občestvo je torej samo na sebi poslanstvo, ali bolje »*občestvo rojeva občestvo* in se v bistvu pokaže kot *misijonsko občestvo*«. ¹⁰⁶ Skupnosti vnovič odkrivajo željo, da bi »sledile Kristusu po poteh človeške zgodovine«¹⁰⁷ z apostolsko zavzetostjo in s pričevanjem življenja, ki je skladno z njihovo karizmo.¹⁰⁸ »Kdor je zares srečal Kristusa, ga ne more zadržati zase; mora ga oznanjati. Potreben je nov apostolski zagon, ki bi ga živeli kot vsakdanjo zavzetost krščanskih skupnosti in skupin.«¹⁰⁹

¹⁰⁵ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 50.

¹⁰⁶ Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda o krščanskih laikih, 31–32.

¹⁰⁷ Posvečeno življenje, 46.

¹⁰⁸ Janez Pavel II., Apostolska spodbuda Ecclesia in Africa, Yaounde, 14. septembra 1995, 94.

¹⁰⁹ Ob začetku novega tisočletja, 40.

34. Kadar se znova začenja pri Kristusu, postane občestvena duhovnost trdna in čvrsta duhovnost delovanja učencev in apostolov njegovega kraljestva. Za posvečeno življenje to pomeni s srcem in z dušo služiti bratom, v katerih spoznamo Kristusov obraz. V izvrševanju tega apostolskega poslanstva sta *biti* in *delati* neločljiva, saj je Kristusova skrivnost absoluten temelj vsakega apostolskega delovanja.¹¹⁰ Prispevek posvečenih evangelizaciji »je (zato) predvsem v pričevanju življenja, podarjenega Bogu in bratom, v posnemanju Odrešenika, ki je iz ljubezni do človeka postal služabnik.«¹¹¹ V sodelovanju pri poslanstvu Cerkve posvečene osebe ne dajejo le delčka svojega časa, ampak dajejo vse življenje.

Zdi se, da je papež v apostolskem pismu *Ob začetku novega tisočletja* hotel še bolj postaviti v ospredje konkretno ljubezen do ubogih: »Stoletje in tisočletje, ki se začenjata, morata biti priči, in to tudi želim, da bi videla v kar največji meri, kako daleč lahko gre v predanosti ljubezen do najrevnejših. Če smo zares ponovno začeli svojo pot s kontemplacijo Kristusa, bi ga morali znati prepoznavati zlasti v obrazih tistih, s katerimi se je on sam hotel poistovetiti: 'Lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen sem bil in ste mi dali piti, tujec sem bil in ste me sprejeli, nag sem bil in ste me oblekli, bolan sem bil in ste me obiskali, v ječi sem bil in ste prišli k meni' (Mt 25, 35-36). Ta stran evangelija ni nekakšno preprosto povabilo k dobrodelnosti, je kristološka stran, ki meče močan snop luči na Kristusovo skrivnost. Cerkev, Kristusova nevesta, glede na to stran evangelija preverja svojo zvestobo Kristusu, in sicer prav nič manj kot na področju pravovernosti.«¹¹² Papež ponuja tudi konkretno smer duhovnosti, ko vabi, da bi v osebi ubogih prepoznali *posebno navzočnost* Kristusa, ki *Cerkvi nalaga prvenstveno odločitev zanje*. Po takšni odločitvi

¹¹⁰ Prim. prav tam, 15.

¹¹¹ Posvečeno življenje, 76.

¹¹² Ob začetku novega tisočletja, 49.

morajo tudi posvečeni¹¹³ pričevati za »slog božje ljubezni, njegovo previdnost, njegovo usmiljenje«. ¹¹⁴

35. Polje, na katero nas vabi k delu sveti oče, je prostrano kakor svet. Ko se posvečeno življenje sooča s tem scenarijem, se mora »naučiti obujati vero v Kristusa in ob tem razvozlati poziv, ki ga Kristus pošilja iz tega sveta revščine.«¹¹⁵ Uskladiti vesoljni navdih neke misijonske poklicanosti s konkretno včlenjenostjo v določeno delno Cerkev bo prvenstvena zahteva vsake apostolske dejavnosti.

Starim oblikam revščine so se pridružile nove: obup nesmisla, pasti mamil, zapuščenost v starosti ali bolezni, odrinjenost na obrobje ali socialna diskriminacija.¹¹⁶ V svojih starih in novih oblikah je poslanstvo najprej služenje dostojanstvu osebe v razčlovečeni družbi, saj je prva in najtežja oblika revščine v našem času brezbrizno tepanje pravic človeške osebe. Z dinamiko ljubezni, odpuščanja in sprave se posvečeni trudijo, da bi v pravičnosti gradili svet, ki daje nove in boljše možnosti za življenje in razvoj ljudi. Da bi bil ta poseg uspešen, je treba imeti duha ubogih, očiščenega sebičnih interesov, pripravljenega služiti miru in nenasilju, solidarnega in polnega sočutja za trpljenje drugih. Tistega načina oznanjevanja besed in uresničevanja božjih del, ki ga je vzpostavil Jezus (prim. Lk 4, 15-21) in ga je živela prva Cerkev, ob koncu jubileja ali ob prehodu tisočletja ne moremo pozabiti, ampak nas s še večjo nujo priganja, da bi v ljubezni uresničili drugačno prihodnost. Biti moramo pripravljeni plačati ceno preganjanja, saj je v naših časih boj za pravičnost v zvestobi evangeliju najpogostejši vzrok mučeništva. Janez Pavel II. nas spominja, da je to pričevanje »tudi v zadnjem

¹¹³ Prim. Posvečeno življenje, 82.

¹¹⁴ Ob začetku novega tisočletja, 49.

¹¹⁵ Prav tam, 50.

¹¹⁶ Prim. prav tam, 50.

času vodilo v mučeništvo nekatere vaše brate in sestre v različnih delih sveta.«¹¹⁷

V iznajdljivosti ljubezni

36. Skozi stoletja je bila ljubezen za posvečene osebe tisto področje, na katerem so konkretno živeli evangelij. V njej so ovrednotili preroško moč svojih karizem in bogastvo svoje duhovnosti v Cerkvi in v svetu.¹¹⁸ Dejansko so priznavali, da so poklicani »biti razodetje božje ljubezni«.¹¹⁹ Z ustvarjalno zvestobo je potrebno to dinamiko še naprej izvrševati, saj predstavlja nenadomestljiv vir v pastoralnem delu Cerkve. V uri, v kateri prosimo za novo *iznajdljivost ljubezni* ter za vnovičen dokaz in potrditev ljubezni v besedi z ljubeznijo v delih,¹²⁰ posvečeno življenje z občudovanjem gleda apostolsko ustvarjalnost, ki je dala vzcveteti tisočim obrazom ljubezni in svetosti v posebnih oblikah; kljub temu pa ne more ne zaznati nuje, da zaradi potreb našega časa z ustvarjalnostjo Duha še naprej preseneča svet z novimi oblikami dejavne evangeljske ljubezni.

Posvečeno življenje hoče razmišljati o lastnih karizmah in o lastnih izročilih, da bi jih postavilo tudi v službo novih meja evangelizacije. Gre za bližino z ubogimi, ostarelimi, zasvojenimi, z bolnimi za AIDS-om, s pregnanci, z ljudmi, ki zaradi svoje posebne resničnosti prestajajo katero koli vrsto trpljenja. S pozornostjo, ki je osredinjena na spreminjanje modelov, saj se zdi, da zgolj pomoč ne zadošča več, skušamo izkoreniniti vzroke, iz katerih izvira stiska. Revščino ljudstev povzročata pohlep in brezbriznost mnogih ter strukture greha, ki morajo biti odstranjene tudi z resnim prizadevanjem na področju vzgoje.

¹¹⁷ Janez Pavel II., Homilija 2. februarja 2001, v: *L'Osservatore Romano*, 4. februarja 2001.

¹¹⁸ Prim. Posvečeno življenje, 84.

¹¹⁹ Posvečeno življenje, naslov 3. poglavja.

¹²⁰ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 50.

Tolikere stare in nove ustanove vodijo posvečene tja, kamor drugi običajno ne morejo iti. V teh letih so bili posvečeni in posvečene sposobni zapustiti varnost *že znane*ga, da bi se odpravili v okolja in k delom, ki jih niso poznali. Zahvaljujoč se svoji popolni posvetitvi, so dejansko svobodni, da posežejo povsod tam, kjer je položaj kritičen, kar kažejo nove ustanove v novih državah, ki predstavljajo posebne izzive. Te ustanove zajemajo več redovnih provinc hkrati in oblikujejo mednarodne skupnosti. S prodornimi očmi in velikim srcem¹²¹ so zbrali klice tolikega trpljenja v konkretno diakonijo ljubezni. Povsod so vez med Cerkvijo in obrobniimi skupinami, ki jih redna pastorala ne dosega. Celo nekatere karizme, za katere se je zdelo, da so odgovarjale preteklim časom, dobivajo novo moč v tem svetu, ki pozna trgovino z ženskami ali trgovanje z otroki – sužnji, medtem ko so otroci, ki so pogosto žrtev zlorab, v nevarnosti, da bodo prepuščeni ulici ali rekrutirani v vojsko.

Danes srečujemo večjo svobodo v opravljanju apostolata, bolj zavestno izžarevanje, solidarnost, ki se izraža v tem, da znamo biti z ljudmi, zato da bi, prevzemajoč njihove probleme, odgovorili z veliko pozornostjo na znamenja časov in na njihove zahteve. Ta pomnožitev pobud je pokazala na pomembnost, ki jo v poslanstvu dobiva načrtovanje, kadar v njem nočemo delovati improvizirano, ampak organsko in učinkovito.

Oznanjati evangelij

37. Prva naloga, ki se je treba spet navdušeno lotiti, je *oznanjevanje Kristusa narodom*. To je odvisno predvsem od posvečenih, ki si prizadevajo, da bi evangeljsko sporočilo doseglo naraščajočo množico tistih, ki ga ne poznajo. Tako poslanstvo je še vedno na začetku in z vsemi

¹²¹ Prim. prav tam, 58.

močmi si moramo prizadevati, da bi ga uresničili.¹²² Zaupno in podjetno delovanje misijonarjev in misijonark mora vedno bolje odgovarjati zahtevi inkulturacije, tako da posebne vrednote vsakega ljudstva ne bodo zanikane, ampak očiščene in privedene do svoje polnosti.¹²³ Čeprav bo krščanstvo tretjega tisočletja ostajalo popolnoma zvesto evangeljskemu oznanilu, bo zanj značilno, da bo nosilo obraz tolikih kultur in ljudstev, v katerih je sprejeto in zakoreninjeno.¹²⁴

Služiti življenju

38. Po slavnem izročilu veliko število posvečenih oseb, zlasti žena, opravlja apostolat na zdravstvenem področju, nadaljujoč služenje Kristusovega usmiljenja. Po zgledu božjega Samarijana postanejo blizu trpečim, da bi lajšale bolečine. Njihova poklicna usposobljenost, ki je čuječa v pripravljenosti počlovečiti medicino, odpira prostor evangeliju, ki z zaupanjem in dobroto razsvetljuje tudi najtežja izkustva človekovega življenja in umiranja. Zaradi tega bodo najbolj ubogim in zapuščenim pacientom najraje nudile svoje ljubeznivo zdravljenje.¹²⁵

Za učinkovitost krščanskega pričevanja je pomembno, posebno v nekaterih občutljivih in protislovnih okoljih, znati razložiti motive za stališče Cerkve, poudarjajoč pri tem, da ne gre za to, da bi nevernim vsilili neki pogled vere, ampak da bi razlagali in branili vrednote, ki so ukoreninjene v človeškem bitju.¹²⁶ V takem primeru ljubezen,

¹²² Prim. Janez Pavel II., Okrožnica Odrašenikovo poslanstvo, Cerkevni dokumenti 46, Ljubljana 1991, 1.

¹²³ Prim. Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda *Ecclesia in Asia*, New Delhi, 6. novembra 1999, 22.

¹²⁴ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 40.

¹²⁵ Prim. Posvečeno življenje, 83.

¹²⁶ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 51.

posebno v posvečenih, ki delajo v takih okoljih, postane služba razumu, da bi bila povsod spoštovana temeljna načela, od katerih je odvisna človeka vredna civilizacija.

Razširjati resnico

39. Tudi področje vzgoje zahteva navzočnost usposobljenih posvečenih oseb. V skrivnosti učlovečenja so namreč postavljeni temelji antropologije, ki lahko preseže svoje lastne meje in pomanjkljivosti in gre proti Jezusu »novemu človeku« (Ef 4, 24; prim. Kol 3, 10). Ker je Božji Sin postal pravi človek, lahko človek v njem in preko njega, postane resničen božji otrok.¹²⁷

Posvečeni in posvečene imajo poseben dar Duha, da lahko vztrajno poslušajo Besedo, kar jim, zahvaljujoč bogatemu izročilu in dediščini vzgoje njihovih ustanov, pomaga, da so lahko v razsodnosti in pri praktičnem delu zelo učinkoviti. S pomočjo tega daru lahko ustvarjajo okolja, ki so prežeta z evangeljskim duhom svobode, pravice in ljubezni. V teh okoljih mladim pod vodstvom Svetega Duha pomagajo rasti v človečnosti in jih navdušujejo za svetost, ki je cilj tako vzgojiteljev kakor mladih.¹²⁸ V osrčju posvečenega življenja je potrebno *prenoviti kulturno udejstvovanje*, ki bo omogočilo dvig kvalitete osebne priprave in bo pripravilo dialog med sodobno miselnostjo in vero. S pomočjo lastnih akademskih ustanov bodo v tem dialogu posvečene osebe dale prednost evangelizaciji kulture, ki je v službi resnice.¹²⁹ V tej viziji je bolj kot kdajkoli prej primerna prisotnost v sredstvih družbenega obveščanja.¹³⁰ Spodbujati moramo vsako prizadevanje na tem novem in strateškem področju apostolata, da bi bile to-

¹²⁷ Prim. prav tam, 23.

¹²⁸ Prim. Posvečeno življenje, 96.

¹²⁹ Prim. prav tam, 98.

¹³⁰ Prim. prav tam, 99.

vrstne spodbude bolje usmerjene in bi dosegle najvišjo stopnjo kakovosti in učinkovitosti.

Odprtost za velike dialoge

40. *Znova začeti pri Kristusu* pomeni slediti mu tja, kjer je navzoč po svojih odrešenjskih delih in živeti na širokem obzorju, ki ga je odprl. Posvečeno življenje se ne more zadovoljiti z življenjem zgolj v Cerkvi in za Cerkev. S Kristusom je le-ta obrnjena k drugim krščanskim Cerkvam, k drugim religijam in tudi k tistim ljudem, ki ne izpovedujejo nobenega verskega prepričanja.

Posvečeno življenje je torej poklicano prispevati k vsem velikim dialogom, ki jim je 2. vatikanski koncil odprl celotno Cerkev. *Zavzeti za pogovor z vsemi* je pomenljiv naslov zadnjega poglavja *Posvečenega življenja*, kot nekak samoumeven sklep celotne apostolske spodbude.

41. Dokument predvsem opominja, da je sinoda o posvečenem življenju osvetlila močno vez med posvečenim življenjem in ekumenizmom. »Če sta molitev in spreobrnjenje duša ekumenizma, ni nobenega dvoma, da imajo ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja posebno dolžnost, da gojijo to delo.«¹³¹ Nujno je v življenju posvečenih oseb dati večji poudarek molitvi in pričevanju. Tako se bodo s pomočjo Svetega Duha lahko razbili zidovi ločitev in predsodkov. Nobena ustanova posvečenega življenja se ne sme čutiti izvzeta iz tovrstnega prizadevanja.

Posvečeno življenje nato omenja oblike ekumenskega dialoga in oriše kot posebno primerni za člane redovnih skupnosti *lectio divina* in udeležbo pri skupni molitvi, kjer Gospod zagotavlja svojo navzočnost (prim. Mt 18, 20). Prijateljstvo, ljubezen in sodelovanje pri skupnih pobudah služenja in pričevanja bodo pokazali, kako je dobro in prijet-

¹³¹ Posvečeno življenje, 100.

no, če bratje prebivajo skupaj (prim. Ps 133). Prav nič manj pomembno pa ni poznanje zgodovine, nauka, bogoslužja, dobroteljnosti in oznanjevanja pri drugih kristjanih.¹³²

42. *Posvečeno življenje* kaže na dve temeljni potrebi, ki omogočata medverski dialog: evangeljsko pričevanje in svobodo duha. V nadaljevanju predlaga nekaj konkretnih sredstev, kot je medsebojno poznanje, spoštovanje drugega, srčno prijateljstvo in vzajemna iskrenost v odnosu do meniških središč drugih verstev.¹³³

Še eno področje sodelovanja je postavljeno s skupno željo po življenju, ki izhaja iz sočutja s telesnim in duhovnim trpljenjem in iz prizadevanja za pravico, mir in ohranitev stvarstva.¹³⁴ Janez Pavel II. navaja kot posebej pomembno srečevanje z osebami drugih verskih izročil ter iskanje in razglašanje dostojanstva žensk, za kar naj se na poseben način prizadevajo posvečene žene.¹³⁵

43. Končno naj bo v našem duhu vedno prisoten pomen dialoga s tistimi, ki ne izpovedujejo posebnega verskega prepričanja. Posvečene osebe se po sami naravi svoje odločitve predstavljajo kot privilegirani sogovorniki takega iskanja Boga, ki od vekomaj nagovarja človekovo srce in ga vodi k različnim oblikam duhovnosti. Njihova občutljivost za vrednote (prim. Fil 4, 8) in pripravljenost na srečevanje, pričujeta o pristnem iskanju Boga. »Zato,« končuje dokument, »imajo posvečene osebe dolžnost velikodušno sprejemati in duhovno spremljati tiste, ki se, z željo po Bogu in z željo živeti po veri, obrnejo nanje.«¹³⁶

44. Ta dialog se nujno odpre tudi oznanjevanju Kristusa. V občestvih je namreč izmenjava darov. Kadar je po-

¹³² Prim. prav tam, 101.

¹³³ Prim. Janez Pavel II., *Ecclesia in Asia*, 31, 34.

¹³⁴ Prim. prav tam, 44.

¹³⁵ Prim. *Posvečeno življenje*, 102.

¹³⁶ Prav tam, 103.

slušanje drugega pristno, je to lepa priložnost za izražanje duhovnih izkustev in evangeljskih prvin, ki oblikujejo posvečeno življenje. Tako se pričuje o upanju, ki je v nas (prim. 1 Pt 3, 15). Ni se nam treba bati, da bi nagovor o naši veri žalil tiste, ki imajo drugačno prepričanje; nasprotno, to je priložnost veselega oznanila daru, ki je namenjen vsem in ga morajo vsi tudi spoznati, toda v največji meri spoštovanja in svobode drugega: dar razodetja Boga – Ljubezni, ki je »tako ljubil svet, da je dal svojega edinorojenega Sina« (Jn 3, 16).

Po drugi strani pa misijonska dolžnost ne preprečuje posvečenim osebam, da v dialogu ne bi odprle svojih ušes, ker lahko v zakladnici vsake kulture najdejo *semena Bese-de*, v katerih srečajo dragocene vrednote za svoje življenje in poslanstvo. »Neredko božji Duh, ki 'veje kjer hoče' (Jn 3, 8), tudi tam, kjer ne pričakujemo, razkrije znake svoje prisotnosti, ki pomagajo tudi Kristusovim apostolom bolj poglabljeno razumeti sporočilo, ki ga prinašajo.«¹³⁷

45. Pred velikimi in vznemirljivimi težavami, ki pestijo celotno človeštvo, zlasti v ekološkem neredu, ki obširna področja zemlje spreminja v negostoljubna in celo sovražna za človeka, je nemogoče stati ob strani. Bogate dežele porabljajo zaloge z nevzdržnim ritmom tako, da revne dežele postajajo še revnejše. Ne smemo pozabiti na težave v zvezi z mirom, ki mu vedno grozi mora katastrofalnih vojn.¹³⁸

Pohlep po dobrinah, hlepenje po uživanju in poveljevanje moči je trojno poželenje, ki zaznamuje zgodovino in je tudi vzrok današnjih stisk, ki jih lahko premagamo samo z odkritjem evangeljskih vrednot uboštva, čistosti in služenja.¹³⁹ Redovniki morajo s svojim življenjem in z besedami znati razodevati lepoto uboštva v duhu, čistosti srca, ki omogoča svobodno služenje bratom, ter pokorščine, ki daje trajne sadove ljubezni.

¹³⁷ Ob začetku novega tisočletja, 56.

¹³⁸ Prim. prav tam. 51

¹³⁹ Prim. Posvečeno življenje, 88–91.

Kako smo lahko pasivni vpricho teptanja temeljnih človekovih pravic?¹⁴⁰ Posebno skrb bi morali nameniti nekaterim vidikom evangeljske radikalnosti, ki so pogosto premalo razumljeni, kar pa ne pomeni, da bi smeli biti manj navzoči v cerkvenostnem okvirju dobrodelnosti. Na prvem mestu je tu spoštovanje človeškega življenja od spočetja do naravne smrti.

Svet je potrebno usmerjati h Kristusu tako, da bi vse resničnosti v njem našle verodostojnost. Posvečeni laiki v svetnih ustanovah imajo posebno mesto. V moči svoje hoje za Kristusom prinašajo v družbeno in politično življenje nove vrednote ter s tem dejansko delajo za božje kraljestvo. Prav v moči svojega posvečenja, ki ga živijo brez zunanjih znakov, kot laiki med laiki, so lahko *sol* in *luč* v tistih okoliščinah, kjer bi lahko njihova vidna posvečenost povzročala ovire ali celo zavrnitev.

Gledati naprej in k višku

46. Tudi med posvečenimi najdemo *znanilce zarje*: mlade sestre in brate.¹⁴¹ Zares potrebujemo pogumne mlade, ki se pustijo oblikovati Očetu v moči Duha, postajajo 'kristolične osebe'¹⁴² in vsem dajejo jasno in veselo pričevanje žposebnega sprejemanja Kristusove skrivnosti¹⁴³ ter posebne duhovnosti pripadajoče ustanove.¹⁴⁴ Na njih naj bi se močno poznalo, da so pristni nosilci lastne formacije.¹⁴⁵ Zaradi generacijskega stanja bodo nosilci obnove svojih ustanov, zato morajo biti primerno usposobljeni, da bodo postopoma prevzeli vlogo usmerjanja in vodenja. Opirajoč se zlasti na zagon svojih idealov naj

¹⁴⁰ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 51.

¹⁴¹ Prim. prav tam, 9.

¹⁴² Posvečeno življenje, 19.

¹⁴³ Prav tam, 16.

¹⁴⁴ Prim. prav tam, 93.

¹⁴⁵ Prim. Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja, Potissimum institutioni, 29.

postanejo verodostojne priče hrepenenja po svetosti, ki je *uzvišeno merilo* krščanskega življenja.¹⁴⁶ Od neposrednosti njihove vere, od drže, ki so jo veselo razodeli, in od tega, kako jih bo nagovoril Duh, bo v večji meri odvisna prihodnost posvečenega življenja in njegovega poslanstva.

Ozrimo se na Marijo, na Mater in Učiteljico vsakega izmed nas. Ona, prva posvečena, je živela polnost ljubezni. Z gorečim duhom je služila Gospodu. Bila je vesela v upanju, v stiski je bila močna, v molitvi vztrajna, skrbna za potrebe bratov (prim. Rim 12, 11-13). V njej odsevajo in se obnavljajo vsi vidiki evangelija, vse karizme posvečenega življenja. V vsakdanjih prizadevanjih nas podpira, da bi tudi mi bili čudovite priče ljubezni, kakor nas poziva sv. Pavel: »Živite vredno klica, s katerim ste bili poklicani« (Ef 4, 1).

Za potrditev teh usmeritev želimo še enkrat povzeti besede Janeza Pavla II., da bi v njih odkrili pogum in zaupanje, ki ju vsi potrebujemo za soočenje z nalogo, ki navidez presega naše moči: »Novo stoletje in novo tisočletje se odpirata Kristusovi luči. Toda vsi te luči še ne vidijo. Imamo veličastno nalogo, naj bomo njen odsvit. To je takšna naloga, ki nas spravi v trepet, če se ozremo na slabosti, ki nas tako pogosto zatemnjujejo in mečejo na nas senco. Toda ta naloga je vseeno izvedljiva, če se izpostavimo Kristusovi luči in se znamo odpreti njegovi milosti, ki iz nas dela nove ljudi.«¹⁴⁷ To je tisto upanje, ki ga v Cerkvi oznanjajo posvečene osebe, ko gredo skozi stoletja z brati in sestrami Vstalemu Kristusu naproti.

Sveti oče je 16. maja 2002 potrdil ta dokument Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja.

Rim, 19. maja 2002, na binkošti.

Eduardo kard. MARTINEZ SOMALO, Prefekt

+ Piergiorgio Silvano NESTI, tajnik

¹⁴⁶ Prim. Ob začetku novega tisočletja, 31.

¹⁴⁷ Prav tam, 54.

KRATICE

1. Drugi vatikanski cerkveni zbor (1962–1965):

- AG - M Ad gentes – Odlok o misijonski dejavnosti Cerkve (1965).
LG - C Lumen gentium – Dogmatična konstitucija o Cerkvi (1964).
PC - R Perfectae caritatis – Odlok o sodobni obnovi redovnega življenja (1965).

2. Drugi dokumenti:

- CL - KL Janez Pavel II., Christifideles laici - Posinodlana apostolska spodbuda o krščanskih laikih, Cerkveni dokumenti 41, Ljubljana 1989.
EN - OE Pavel VI., Evangelii nuntiandi – Apostolska spodbuda o evangelizaciji, Ljubljana 1976.
MR - ŠR Mutuae relationes – Navodila za odnose med škofi in redovniki v Cerkvi, v: Redovniki v Cerkvi, Cerkveni dokumenti 15, Ljubljana 1982.
RMi - OP Janez Pavel II., Redemptoris missio – Okrožnica Odrešenikovo poslanstvo, Cerkveni dokumenti 46, Ljubljana 1991.
TMA - ZNT Janez Pavel II., Tertio millenio adveniente – Apostolsko pismo Ob začetku novega tisočletja, Cerkveni dokumenti 91, Ljubljana 2001.
VC - PŽ Janez Pavel II., Vita consacrata – Posinodalna apostolska spodbuda Posvečeno življenje, Cerkveni dokumenti 65, Ljubljana 1996.
VFC - BŽS Vita fraterna in comunita – Bratsko življenje v skupnosti, Cerkveni dokumenti 57, Ljubljana 1994.

KAZALO

Uvodna beseda (Slavko Strmšek).....	5
Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja: ZNOVA ZAČETI PRI KRISTUSU	9
UVOD	9
<i>Zreti sijaj Kristusovega obličja.....</i>	<i>9</i>
<i>Hoditi po Kristusovih stopinjah</i>	<i>11</i>
<i>Pet let od apostolske spodbude »Posvečeno življenje«... ..</i>	<i>12</i>
<i>Znova začeti v upanju</i>	<i>13</i>
I. del, POSVEČENO ŽIVLJENJE –	
NAVZOČNOST KRISTUSOVE LJUBEZNI	15
<i>Hoja skozi čas</i>	<i>16</i>
<i>Za svetost vsega božjega ljudstva</i>	<i>17</i>
<i>Poslani za kraljestvo</i>	<i>18</i>
<i>Učljivi Duhu.....</i>	<i>21</i>
II. del, POGUMNO SOOČANJE S PREIZKUŠNJAMI IN IZZIVI	23
<i>Zopet najti smisel in vrednost posvečenega življenja ...</i>	<i>24</i>
<i>Naloga predstojnikov in predstojnic</i>	<i>26</i>
<i>Trajna formacija.....</i>	<i>28</i>
<i>Animacija poklicev</i>	<i>29</i>
<i>Vzgojne poti</i>	<i>32</i>
<i>Nekateri posebni izzivi</i>	<i>34</i>
III. del, DUHOVNO ŽIVLJENJE NA PRVEM MESTU ..	37
<i>Znova začeti pri Kristusu</i>	<i>39</i>
<i>Zreti Kristusova obličja</i>	<i>41</i>
<i>Božja beseda</i>	<i>42</i>

<i>Molitev in kontemplacija</i>	44
<i>Evharistija, privilegiran kraj srečanja z Gospodom</i>	46
<i>Kristusovo obličje v preizkušnji</i>	48
<i>Občestvena duhovnost</i>	50
<i>Občestvenost med starimi in novimi karizmami</i>	52
<i>V občestvu z laiki</i>	54
<i>V občestvu s pastirji</i>	56
IV. del, PREPOZNATI KRISTUSA IN MU SLUŽITI	59
<i>V iznajdljivosti ljubezni.....</i>	62
<i>Oznanjati evangelij</i>	63
<i>Služiti življenju.....</i>	64
<i>Razširjati resnico</i>	65
<i>Odprtost za velike dialoge</i>	66
<i>Gledati naprej in k višku</i>	69
Kratice	71
Kazalo.....	73

Zbirka CERKVENI DOKUMENTI

1. Papeški govori v Mehiki. Poslanica škofov iz Pueble (1979)
2. Janez Pavel II., Okrožnica Človekov Odrešenik (1979)
3. Papež Janez Pavel II., Na Poljskem (1979)
4. Veselje in veličina življenja (1980)
5. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o katezezi (1980)
6. Janez Pavel II., Na Irskem in v ZDA (1980)
7. Janez Pavel II., Afriški govori (1980)
8. Janez Pavel II., Govor v UNESCO (1980)
9. Janez Pavel II., Sveti Benedikt (1981)
10. Janez Pavel II., Okrožnica o božjem usmiljenju (1981)
11. Janez Pavel II., V ZR Nemčiji (1981)
12. Janez Pavel II., Na daljnem Vzhodu (1981)
13. Janez Pavel II., Okrožnica o človeškem delu (1981)
14. Mednarodno leto prizadetih (1982)
15. Redovniki v Cerkvi (1982)
16. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o družini (1982)
17. Janez Pavel II., Sveto leto odrešenja (1983)
18. Duhovni poklici (1983)
19. Nemški in francoski škofje o miru (1984)
20. Janez Pavel II., V Avstriji (1984)
21. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o odrešenjskem trpljenju (1984)
22. Smernice za vzgojo človeške ljubezni (1984)
23. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o redovništvu (1984)
24. Navodilo o teologiji osvoboditve (1984)
25. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o pokori in spravi (1985)
26. Janez Pavel II., Apostolsko pismo vsem mladim sveta (1985)
27. Janez Pavel II., Okrožnica apostola Slovanov (1985)
28. Dostojanstvo človeka, Bioetika (1985)
29. VI. simpozij evropskih škofov (1986)
30. Škofovska sinoda: 20 let koncila (1986)
31. Navodila o krščanski svobodi in osvoboditvi (1986)
32. Janez Pavel II., Okrožnica o Svetem Duhu (1986)
33. Kristološka vprašanja (1987)
34. Janez Pavel II., Okrožnica o Odrešenikovi Materi (1987)
35. Ekleziološka vprašanja (1987)
36. Navodilo o daru življenja (1987)
37. Janez Pavel II., Okrožnica o skrbi za socialno vprašanje (1988)
38. Tisoč let krščanstva v Rusiji (1988)
39. Veselo oznanilo evangelija in vzgoja v veri (1989)
40. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o dostojanstvu žene (1989)
41. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o krščanskih laikih (1989)
42. Mir v pravičnosti (1989)
43. Škofje ZDA - Papeški svet: AIDS (1990)
44. O meditaciji: Študij cerkvenih očetov (1990)
45. Janez Pavel II., Okrožnica Ob stoletnici (1991)
46. Janez Pavel II., Okrožnica Odrešenikovo poslanstvo (1991)
47. MSK: Kateheza odraslih v krščanski skupnosti (1991)

48. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda Dal vam bom pastirjev (1992)
49. Škofovska sinoda o Evropi: Katoličani v Evropi (1992)
50. Papeški svet za družbeno obveščanje: Na pragu novih časov (1992)
51. Mednarodna teološka komisija: Eshatološka vprašanja (1993)
52. Janez Pavel II., Okrožnica Sijaj resnice (1994)
53. Ekumenski pravilnik (1994)
54. Janez Pavel II., Pismo družinam (1994)
55. Carlo Maria Martini, Cerkev in javna glasila (1994)
56. Direktorij za službo in življenje duhovnikov (1994)
57. Bratsko življenje v skupnosti (1994)
58. Janez Pavel II., Apostolsko pismo V zarji tretjega tisočletja (1995)
59. Cerkev in kultura (1995)
60. Janez Pavel II., Okrožnica Evangelij življenja (1995)
61. Komisija Pravičnost in mir pri SŠK, Izjave (1995)
62. Mednarodno leto žensk (1996)
63. Janez Pavel II., Okrožnica Da bi bili eno (1996)
64. Janez Pavel II., Govori v Sloveniji (1996)
65. Janez Pavel II., Posinodalna apost. spodbuda Posvečeno življenje (1996)
66. Papeški svet za družino, Človeška spolnost – resnica in pomen (1996)
67. Janez Pavel II., Govor na 50. generalni skupščini OZN (1996)
68. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Luč z Vzhoda (1996)
69. Papeški odbor za medn. evhar. kongrese: Evharistija in svoboda (1997)
70. Janez Pavel II., Papeški svet za družino, Zakrament sprave (1997)
71. Papeški svet za družino, Priprava na zakon (1997)
72. Papeški svet za družbeno obveščanje, Etika oglaševanja (1997)
73. CEI, Direktorij družinske pastoralne za Cerkev v Italiji (1997)
74. Navodilo o sodelovanju laikov pri službi duhovnikov (1998)
75. Splošni pravilnik za katehezo (1998)
76. Novi duhovni poklici za novo Evropo (1998)
77. Spominjamo se: Premišljevanje o holokavstu (1998)
78. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Gospodov dan (1998)
79. Janez Pavel II., Skrivnost učlovečenja (1999)
80. Janez Pavel II., Okrožnica Vera in razum (1999)
81. CEI, Načrtovanje novih cerkva in Preureditev cerkva (1999)
82. Janez Pavel II., Pismo umetnikom (1999)
83. Papeški svet za laike, Dostojanstvo starejših ljudi (1999)
84. Janez Pavel II., Pismo starejšim (1999)
85. Papeški svet za kulturo, Za pastoralo kulture (2000)
86. Kongregacija za duhovščino, Duhovnik za tretje tisočletje (2000)
87. Papeška bilična komisija, Interpretacija Svetega pisma v Cerkvi (2000)
88. Papeški svet za past. zdravstvenih delavcev, Listina zdravstvenih delavcev (2000)
89. Papeški svet za družbeno obveščanje, Etika v družbenem obveščanju (2000)
90. Izjava socialne komisije francoskih škofov, Rehabilitirati politiko (2001)
91. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Ob začetku novega tisočletja (2001)
92. Kongregacija za nauk vere, Navodilo o molitvi za ozdravljenje (2001)
93. Papeški svet za družino, Zakon, družina in zunajzakonske skupnosti (2001)

94. Kongregacija za bogoslužje, Splošna ureditev rimskega misala (2002)
95. CEI, Kako oznanjati evangelij v svetu, ki se spreminja (2002)
96. Papeški svet za službeno obveščanje, Cerkev in internet (2002)
97. Papeška komisija za kulturne dobrine, Cerkev in kulturne dobrine (2002)
98. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Rožni venec device Marije (2002)
99. Kongregacija za duhovščino, Duhovnik, pastir in voditelj župnijskega občestva (2002)
- 100 Kongregacija za ustanove posvečenega življenja, Znova začeti pri Kristusu (2003)